

JB2900 1 Fordypningsoppgave

Kandidat 102

Oppgaver	Oppgavetype	Vurdering	Status
i Informasjon	Dokument	Ikke vurdert	Leveret
1 Besvarelse	Filopplasting	Manuell poengsum	Leveret
2 Evt. vedlegg	Filopplasting	Manuell poengsum	Ikke levert
3 Evt. vedlegg	Filopplasting	Manuell poengsum	Ikke levert
4 Evt. vedlegg	Filopplasting	Manuell poengsum	Ikke levert

JB2900 1 Fordypningsoppgave

Emnekode	JB2900	PDF opprettet	02.06.2017 12:20
Vurderingsform	JB2900	Opprettet av	Yan Hoffmann
Starttidspunkt:	26.05.2017 18:00	Antall sider	54
Sluttidspunkt:	02.06.2017 12:00	Oppgaver inkludert	Ja
Sensurfrist	201706230000	Skriv ut automatisk rettede	Nei

Seksjon 1

1 OPPGAVE

Besvarelse

Last opp besvarelsen din her:

Last opp filen her. Maks én fil.

BESVARELSE

Filopplasting

Filnavn	17119461_cand-8629166_17117467
Filtype	pdf
Filstørrelse	429.971 KB
Opplastingstid	02.06.2017 07:03:13

Neste side
Besvarelse vedlagt

**Tverrfaglig fordypningsoppgave: Bachelor i journalistikk
JB2900 Vår 2017**

Kandidatnummer 102

**Publisering om dansekunst (moderne dans og samtidsdans) i norsk
papirpresse 1990-2017**

Innholdsfortegnelse

Del 1: Introduksjon

- 1.1. Innledning
- 1.2. Problemstilling

Del 2: Teori og bakgrunn

- 2.1. Om moderne dans og samtidsdans
- 2.2. Den moderne dansen og samtidsdansens historiske bakgrunn i Norge
- 2.3. Om Dansens Hus
- 2.4. Moderne dans og samtidsdans som dansesjangere – definisjon
- 2.5. Det norske dansefeltets status
- 2.6. Journalistiske sjangere – definisjon av omtalen
- 2.7. Omtale av kulturfeltet
- 2.8. De tre avisene i undersøkelsen
- 2.9. Presentasjon av bakgrunnsintervjuer

Del 3: Metode

- 3.1. Kvantitativ innholdsanalyse
- 3.2. Kvalitativ innholdsanalyse
- 3.3. Utvalg

Del 4: Funn og analyse

- 4.1. Presentasjon av kvantitativ innholdsanalyse
- 4.2. Presentasjon av kvalitativ innholdsanalyse samt drøfting

Del 5: Oppsummering og konklusjon

- 5.1. Drøfting

Tverrfaglig fordypningsoppgave JB2900

Kandidatnr. 102 .

5.2. Svar på problemstillingen

Del 6: Kildehenvisning

Del 7: Vedlegg

7.1. Kodebok

7.2. Oversikt over oppslag i analysen

Del 1: Introduksjon

1.1. Innledning

Dansefeltet er et relativt snevert felt. Selv om det er mange som driver med dans i en eller annen form, på ett eller annet tidspunkt i løpet av livet, er profesjonell dansekunst – og da særlig samtidsdans – fremdeles lite utbredt sammenlignet med andre kunstformer.¹ De siste årene har aktiviteten på det norske dansefeltet imidlertid økt, gjennom perioder med blant annet økte statlige bevilgninger og åpning av flere nye kulturhus. Hvordan står det så til med pressedekningen – speiler medieomtalen den økte interessen for dans?

I denne fordypningsoppgaven ønsker jeg å undersøke pressedekningen av moderne dans og samtidsdans i norsk papirpresse gjennom de siste 27 årene. Jeg vil undersøke hvorvidt medieomtalen har endret seg i omfang, og også innholdsmessig med vekt på journalistiske sjangre og i hvilken kontekst moderne dans og samtidsdans nevnes. Dansefeltet er generelt lite skriftlig dokumentert fra før av. Det vil gagne det norske dansefeltet med forskningsprosjekter knyttet til dansekunsten. Formålet mitt med undersøkelsen er å tilføre både dansefeltet og kulturjournalistikken ny håndgripelig kunnskap som kan føye seg inn i dansehistorien.

1.2. Presentasjon av problemstilling

Hvordan har den moderne dansen og samtidsdansens spalteplass i riksmidlene endret seg siden 1990-tallet? Hva fører til presseomtale av moderne dans og samtidsdans?

For å besvare problemstillingen, og å avgrense den til å passe oppgavens rammer og omfang, har jeg valgt å konsentrere meg om følgende forskningsspørsmål:

Hvor ofte blir ordene ”moderne dans” og/eller ”samtidsdans” nevnt i riksmidlene?

- Hvor mange oppslag i riksdekkende papirpresse hvor ett av eller begge søkeordene er nevnt, er publisert i tre ulike nedslagsår: 1990, 2008 og 2016?
- Hva slags type artikler har blitt skrevet (definert ut fra journalistisk sjanger)?

---

¹ Statistisk Sentralbyrå, ”Andel som har brukt ulike kulturtilbud”.

- Hva slags temaer blir det skrevet om i artiklene? Er dansekunsten nok i seg selv til å utløse presseomtale, eller må den hektes på andre temaer?
- Er det noen sammenheng mellom antallet danseforestillinger som spilles og pressedeckningen av dansekunst?

For å belyse sammenhengen mellom antall profesjonelle forestillinger og pressedeckning, vil jeg også undersøke følgende spørsmål:

- Hvor mange profesjonelle forestillinger innen moderne dans og samtidsdans er blitt spilt ved landets fire største dansescener i nedslagsårene?

Del 2: Teori og bakgrunn

2.1. Om moderne dans og samtidsdans

Norsk samtidsdans har vært et begrep siden tidlig på 1990-tallet,² men fremdeles er dansefeltet et snevert felt – for spesielt interesserte, vil noen hevde. De siste årene har aktiviteten på dansefeltet imidlertid økt betydelig. Rekrutteringen til og publikums interesse for dans er økende.³ I løpet av 1990-årene og spesielt utover 2000-tallet har det vært en økende kulturpolitisk interesse for dans.⁴ Særlig etter 2008 har det hendt mye. Blant annet er det åpnet flere nye kulturhus og blitt etablert nye institusjoner for dans landet over, deriblant et eget og svært etterlengtet Dansens Hus, og gamle institusjoner er blitt styrket, eksempelvis med flyttingen av Den Norske Opera og Ballett til nytt hus i Bjørvika.⁵ I stortingsperioden 2005-2009 økte kulturbudsjettet med 2 milliarder kroner.⁶ Med Kulturløftet, som ble lansert i 2004 av de samarbeidende rødgrønne partiene Sosialistisk Venstreparti (SV), Arbeiderpartiet (AP) og Senterpartiet (SV), fremmet nevnte partier et løfte om at 1 % av statsbudsjettet skulle brukes på kultur innen 2014 – og blant de 15 punktene de førte opp for å nå dette målet, lød punkt 7 som følger: ”Et løft for dansekunsten.”⁷ I tillegg har flere norske koreografer markert seg internasjonalt på europeiske scener.⁸ Pressedeckningen av dansekunst ser derimot ikke ut

² Eeg, *Dans i samtiden*, 7.

³ Regjeringen.no, *St.meld. nr. 32*, 10.

⁴ Røyseng, *Dansens plass i norsk kulturpolitikk*, 123.

⁵ *Ibid.*, 123.

⁶ Kultur- og kirkedepartementet, ”Kulturløftet”, 3.

⁷ Regjeringen.no, ”Kulturløftet”.

⁸ Eeg, *Dans i samtiden*, 7.

til å ha speilet denne interessen. Selv om antallet produksjoner har økt, er danseomtale et sjeldent syn i riksmidlene. Generelt er det som er skrevet og dokumentert om norsk samtidsdans, svært begrenset.⁹ Kulturdepartementet setter ord på dette i sin strategi ”Dans i hele landet” av 2013: ”Dansekunsten har i de seneste årene ikke vært et prioritert kunstområde når det gjelder dekning i media (...). Det er behov for å styrke vilkårene for dansekunstens synlighet og plass i den offentlige samtalen.”¹⁰

Politikerne har altså valgt å prioritere dansekunst, særlig i årene etter millenniumskiftet – men er pressens prioritering av dansekunst den samme?

2.2. Den moderne dansen og samtidsdansens historiske bakgrunn i Norge

Dansefeltet er smalt og har liten oppslutning sammenlignet med andre kunstformer. Mye av dette er direkte forankret i selve dansehistorien her til lands. Selv om undersøkelsen min baserer seg på tre nedslagsår i etterkant av perioden jeg nå skal gjøre rede for, er det relevant å ha innsikt i hvordan den moderne dansen og samtidsdansens etablerte seg i Norge for å få en forståelse for hvordan dansefeltets status er i dag.

Nasjonale kunstinstitusjoner i seg selv er et relativt nytt fenomen i Norge.¹¹ Dansen etablerte seg sent som kunstform i Norge. Mens nabolandene Sverige og Danmark har en dansehistorie som kan føres lengre tilbake i tid, er vår egen dansehistorie relativt kort. Noe av dette kan forklares med at vi var i union med både Sverige og Danmark, hvilket betyr at vi i dansens blomstringstid på 17- og 1800-tallet ikke hadde noe eget kongehus eller noen adel hvor dansen kunne utvikle seg.¹² Materielt sett var Norge lenge et fattig land som hadde andre prioriteringer enn behovet for kulturinstitusjoner.¹³ Følgelig ble det også etablert dansekompanier relativt sent – og den offentlige støtten som ble bevilget dem, likeså.

---

⁹ Eeg, *Dans i samtiden*, 7.

¹⁰ Regjeringen.no, *Dans over hele landet*, 38.

¹¹ Røyseng, ”Dansens plass i norsk kulturpolitikk”.

¹² Reistad (red.), *Dansekunst*, 53.

¹³ Frisvold, *Teatret i norsk kulturpolitikk*, 25-26.

Det var først etter andre verdenskrig at danseutviklingen skjøt fart her til lands. I 1945 ble Ny Norsk Ballett, Norges første frie gruppe, etablert under navnet Norsk Dansestudio.¹⁴ 7. mai 1948 gav de sin første forestilling som fast kompani – et kompani som kan sies å ha vært en forløper til Nasjonalballetten. Nasjonalballetten, som i mange år gikk under navnet Operaballetten, ble stiftet i 1958. Den Norske Opera ble stiftet året før.¹⁵

I 1966 ble Ballettinstituttet (som i dag heter Norges Dansehøgskole) opprettet.¹⁶ Denne private heldagsskolen gav undervisning med impulser fra moderne dans og jazzdans, i tillegg til klassisk ballett, og skolen var den første institusjonen som gav danseutdanning på høyere nivå. Etableringen av denne skolen, ved siden av Den Norske Opera, førte til at det ble utdannet flere dansere og koreografer – noe som igjen førte til opprettelsen av frie grupper. Ettersom det ikke fantes noen faste stillinger utenfor Nasjonalballetten, var danserne nødt til å skape sine egne arbeidsplasser, og i løpet av 1970- og 80-årene ble en rekke frie grupper etablert. Mens de frie teatergruppene som eksisterte stort sett var amatørgrupper, bestod de frie dansegruppene som etter hvert oppstod av dansere med profesjonell utdanning. De fleste av disse gruppene baserte seg på moderne dans, i kontrast til det dominerende klassiske uttrykket som var å se i Nasjonalballetten. Søket etter uttrykk som kunne utfordre mer etablerte uttrykksformer og utforske alternativene gikk igjen innen flere kunstformer, og sosialt og politisk engasjement preget de aller fleste av 70-tallets kunstneriske uttrykksformer. Av dette kan man lese at det fantes et behov for alternativer og nytenking innen kunsten.

Dansernes forhold tatt i betraktning var det ikke rart at den første frie sceniske gruppen var nettopp en dansegruppe – ikke i noen annen del av scenekunsten fantes det et så stort potensial utenfor de etablerte institusjonene. Flere hevder at det i løpet av det 20. århundret ofte har vært dansere som har banet vei for nye trender innenfor scenekunsten.

Frie sceniske grupper er og har vært et betydelig innslag i norsk scenekunst siden 1970-årene, både hva angår kunstnerisk uttrykk og formidlingsformer.¹⁷ Begrepet ”frigruppe” har i dag forsvunnet mer eller mindre fra dansefeltet, da det er blitt gjeldende å arbeide prosjektbasert uten fast ansatte dansere – såfremt det ikke er snakk om de faste, statlig finansierte kompaniene, vel å merke. Blant disse har vi to her til lands: Nasjonalballetten ved Den

---

¹⁴ Reistad (red.), *Dansekunst*, 58.

¹⁵ Regjeringen.no, *Dans over hele landet*, 38.

¹⁶ Reistad (red.), *Dansekunst*, 65.

¹⁷ Regjeringen.no, *St.meld. nr. 32*, 10.

Norske Opera og Ballett og det nasjonale kompaniet for samtidsdans, Carte Blanche. Carte Blanche, frie dansegrupper over hele landet og Dansens Hus i Oslo er blant viktige eksponenter for samtidsdansen i Norge.¹⁸

2.3. Om Dansens Hus

Da Dansens Hus, som er Norges nasjonale scene for samtidsdans, åpnet skuddårsaften 2008, kom en svært etterlenget institusjon på plass – et resultat av mangeårig arbeid med innsatsvilje fra både enkeltpersoner og organisasjoner.¹⁹ Med etableringen av dette huset fulgte en ytterligere økt aktivitet på dansefeltet med mulighet for å vise flere produksjoner, både blant nasjonale aktører og internasjonale gjestespill. Åpningen av Dansens Hus føyer seg inn som en milepæl i norsk dansehistorie, og derfor har åpningsdatoen fått være med på å bestemme periodiseringen i oppgaven min.

Før opprettelsen av Dansens Hus var det ingen scene i Norge som hadde som oppdrag å vise samtids danskunst og ivareta verkene til frilansarbeidende koreografer.²⁰ Norge hadde heller ingen organisasjon eller infrastruktur med en stemme i samfunnet som kunne tale for dansekunsten generelt og formidle om dansekunstnere spesielt.²¹

Gjennom den nasjonale markeringen av Dansens År i 1993 ble dans vist frem som en selvstendig kunstart, og i kjølvannet av all aktiviteten under Dansens År ble Senter for Dansekunst (nå Danseinformasjonen) etablert med midler fra Kulturdepartementet. Etableringen av et informasjonskontor for dans med flere faste ansatte bidro til en profesjonalisering av dansefeltet, og kontoret har medvirket til en positiv utvikling for dansekunsten. Blant annet fikk Senter for Dansekunst oppgaven med å arbeide for etableringen av Dansens Hus. Sammen med forbundet Norske Dansekunstnere fungerte Senter for Dansekunst/Danseinformasjonen som talerørene utad og arbeidet aktivt for opprettelsen av Dansens Hus. Det er også Danseinformasjonen som eier alle aksjene til Dansens Hus og utgjør husets generalforsamling.²²

¹⁸ Regjeringen.no, *St.meld. nr. 32*, 10.

¹⁹ Dansens Hus, "Om Dansens Hus".

²⁰ Erichsen, *Kringsatt av fiender?*, 147.

²¹ Røyseng, *Dansens plass i norsk kulturpolitikk*, 131.

²² Danseinformasjonen, "Dans i Norge".

Åpningen av Dansens Hus i februar 2008 er blitt en historisk milepæl i norsk dansehistorie. Etableringen av et eget hus hvor det kun vises dans har hatt betydning for dansens anerkjennelse og status, noe Sigrd Svendal setter ord på i sitt kapittel i boken *Bevegelser*: ”Dansens Hus kan tolkes som en kompensasjon for hva som kan oppfattes som en diskriminering av dans i kulturpolitikken. I tillegg til at det er en viktig del av en infrastruktur for dans, kan huset også forstås som et symbol for mobiliseringen og kampviljen i dansefeltet.”²³ Men har åpningen av huset hatt noen betydning for presseomtalen av moderne dans og samtidsdans?

2.4. Definisjon av moderne dans og samtidsdans

Ordet ”dans” kan potensielt romme et mangfold av uttrykk. Dansekunst som begrep spenner fra klassisk ballett til samtidsdans.²⁴ De frie sceniske gruppene, som har vært svært betydningsfulle for den moderne dansen og samtidsdansens utvikling i Norge, viser mangeartet kunst innenfor flere sjangere – eksempelvis samtidsdans, teater, performance, figurteater, dukketeater og tradisjonelle barneforestillinger.²⁵ Både sjangeroverskridelse og tverrfaglighet er blitt vanlig i arbeidsprosessene, noe som igjen har resultert i nye scenekunstuttrykk.²⁶ Særlig innen moderne dans og samtidsdans er det et diskutabelt emne hvor skillelinjene går, eksempelvis mellom samtidsdans og fysisk teater, eller i grenselandet mellom moderne dans og jazzdans. Mellom sistnevnte stilarter har det for eksempel oppstått en ny form for undersjanger i løpet av de siste tiårene, kalt *samtidsjazz* – en slags fusjon av jazzdans og det som på engelsk kalles *contemporary*.²⁷

I denne undersøkelsen har jeg valgt å forholde meg kvantitativt til søkeordene ”moderne dans” og ”samtidsdans” og har undersøkt tekster i pressen som har hatt innslag av disse ordene. Ved å velge disse søkeordene har jeg ekskludert både omtale av klassisk ballett og av

²³ Svendal, *Dansens plass i norsk kulturpolitikk*, 131.

²⁴ Regjeringen.no, *St.meld. nr. 32*, 10.

²⁵ *Ibid.*, 10.

²⁶ *Ibid.*, 10.

²⁷ Kvalbein, *Dansehistorie i hukommelse, kropp og tekst*, 205.

eksempelvis danseteater – en betegnelse samtidsdansen ikke sammenfaller med ettersom dans og teater fremstår som ”blurred genres”.²⁸

Så dette begrepet *samtidsdans* – hva innefatter det egentlig? Og hva er *moderne dans* til sammenligning? På engelsk har vi begrepet *contemporary dance* som kan oversettes direkte til samtidsdans. Likevel omfatter det engelske begrepet både det som kalles *moderne* og det som kan kalles samtidig innenfor dansekunsten. Her i Norge er samtidsdansbegrepet hyppig brukt i beskrivelser av alt som foregår innenfor det norske sceniske dansefeltet.

Samtidsdansen er, som navnet tilsier, den dansen som blir skapt *nå*, men den følger en scenisk tradisjon fra den klassiske ballettskolen og frem til i dag.²⁹ Dans er dessuten kanskje den eldste uttrykksformen vi har, og er slett ikke noe som først begynte ved utviklingen av klassisk ballett. Selve *urdansen* kommer kanskje tydeligere til uttrykk gjennom moderne danseteknikker enn innen mange andre dansetekniske former.

Kanskje det er her man kan trekke skillelinjene mellom *moderne dans* og *samtidsdans* – at den moderne dansen følger en etablert tradisjon, mens samtidsdansen mer spesifikt speiler avtrykk av den tiden den er skapt i.

Samtidsdans ser ut til å ha etablert seg mer og mer som begrep i løpet av de siste 30 årene og er blitt mer synlig enn *moderne dans*. I den kvantitative analysen vil jeg undersøke hvilket av ordene ”moderne dans” og ”samtidsdans” som brukes hyppigst i presseartiklene og hvorvidt det er noen endring i dette mellom de tre ulike nedslagsårene jeg har valgt.

Ellers i undersøkelsen har jeg valgt å bruke begrepet ”samtidsdans” og refererer med dette til begge begrepene. Dette har jeg gjort for å få undersøkelsen så ryddig som mulig.

2.5. Det norske dansefeltets status

Dansefeltets status må blant annet sees i sammenheng med den moderne dansen og samtidsdansens historie og tradisjon i Norge. Ine Therese Berg viser i sin artikkel i *Bevegelser* til hvordan kunnskap og makt defineres teoretisk, mens manuelt arbeid – eksemplvis

²⁸ Geertz, *Blurred Genres*, 165.

²⁹ Breder et.al., 185.

håndverk – gjerne nedvurderes.³⁰ Videre peker hun på hvordan kunstfeltet de siste ti årene har beveget seg i en teoretisk og diskursiv retning.³¹

Som tidligere nevnt er dansefeltet fremdeles smalt, til tross for at den dansekunstneriske interessen og aktiviteten har vært økende, særlig siden begynnelsen av 1990-tallet.³² Tall Statistisk Sentralbyrå (SSB) publiserte i 2009 viser at både prosentandelen kinogjengere og prosentandelen teatergjengere har økt mellom nedslagsårene 1991, 2000 og 2008.³³

Den samme SSB-undersøkelsen tar også for seg prosenttallene på publikummere ved ballett- og danseforestillinger. I 1990 var prosenttallene på henholdsvis 10 og 3 prosent, i 2000 på henholdsvis 14 og 9 prosent, og i 2008 18 og 9 prosent.³⁴ Disse tallene stadfester både det faktum at dansefeltet er smalt og har mindre oppslutning enn andre kunstuttrykk, men også at antall publikummere er økende siden 1990-tallet.

Årsaken til at det fremdeles er flere som ser kinofilm og teater fremfor danseforestillinger, kan knyttes til publikums referanserammer. Den gjengse kulturisten har ikke like mange knagger å henge dansekunstneriske opplevelser på, som hen har til eksempelvis film eller teater. Mange synes generelt at samtidskunst er utfordrende å betrakte og etterspør en forståelse for det de kan se.³⁵ Mange forestillinger som kan kategoriseres som moderne dans og samtidsdans, har for eksempel ingen lineær handling, men baserer seg utelukkende på visuell estetikk og assosiasjoner.

I arbeidet med denne oppgaven har jeg sett nærmere både på hvilke journalistiske sjangere som behandler samtidsdans, og på hvilke temaer det er skrevet om i tilknytning til samtidsdansen. Hvorvidt det er dansekunsten i seg selv som er hovedsaken, eller om det må andre typer faktorer til for å gi dansen omtale – eksempelvis kjendiseri eller en konflikt – kan si oss noe om hvilken status pressen tillegger dansen.

---

³⁰ Berg, *Kropp, teori og kjønn*, 18.

³¹ *Ibid.*, 19.

³² Røyseng, *Dansens plass i norsk kulturpolitikk*, 123.

³³ Statistisk Sentralbyrå, "Andel som har brukt ulike kulturtilbud".

³⁴ *Ibid.*

³⁵ Flak, "Samtidsdans – en meget kort bruksanvisning".

2.6. Journalistiske sjangere – definisjon av omtale

Presseinnholdet er sortert etter journalistiske sjangere som alle har faste konvensjoner.³⁶ Jeg har tatt for meg alle typer omtale som er blitt publisert i mediene jeg har valgt ut. Videre har jeg undersøkt hva slags omtale det er snakk om – hvilken journalistisk sjanger stoffet kan kategoriseres som, og hvorvidt det kan relateres direkte til profesjonell moderne dans og samtidsdans – altså det som foregår på dansefeltet – eller ikke. Slik har jeg fått en oversikt over hvordan presseomtalen har endret seg over tid, både i omfang og i innhold.

Hvorfor er sjanger en interessant variabel i denne artikkelen? Fordi hvilke journalistiske sjangere som behandler temaet moderne dans og/eller samtidsdans, sier noe om dansens status og sosiale funksjon – *synet* på dans. En sjanger kan nemlig kjennetegnes ved at den har et kjent innhold, en kjent form og en kjent funksjon – og sistnevnte gir den en hensikt innen sosialt betingede situasjoner.³⁷ I analysen vil jeg kategorisere artiklene som behandler moderne dans og/eller samtidsdans etter journalistisk sjanger, og sammen med en innholdsanalyse av temaene i artiklene vil jeg få et tydeligere bilde av hva som skal til for å gi pressedekning av stoff om dansekunst.

Jeg har sortert nyhetsartiklene etter Lars Aarønes' sjangerkart – en utvidet variant av Thore Roksvolds originalkart fra boken "Retorikk for journalister" (Cappelen 1989).³⁸ Av disse har jeg valgt ut de sjangerfamiliene det har vært relevant å kategorisere artiklene i undersøkelsen innenfor. Følgende sjangere er brukt som variabler i undersøkelsen:

- Nyhet
- Featurereportasje
- Notis
- Portrett- og profilintervju
- Anmeldelse
- Kommentar
- Forbrukerartikkel
- Diverse

---

³⁶ Aarønes, *Sjanger*, 6.

³⁷ Ridderstrøm, "Bibliotekarstudentens nettleksikon om litteratur og medier", 2.

³⁸ Aarønes, *Sjanger*, 9.

I undersøkelsen har jeg også hatt i bakhodet hvordan sjangerne presenterer samtidsdans for leseren. Featurereportasjen og intervjusjangeren byr først og fremst leseren på en *opplevelse* eksempelvis knyttet til samtidsdans. Disse sjangerne er også de som ligger kunsten nærmest, i og med at de gjerne bærer preg av observasjon og av et rikt og skildrende språk.³⁹ Nyheten, notisen og forbrukerartikkelen presenterer *informasjon* om samtidsdans for leseren. Anmeldelsen og kommentaren er opinionsbærende sjangere som *kommenterer* samtidsdansen. Jeg har også kategorisert et par artikler under merkelappen *diverse*. Disse artiklene byr først og fremst leseren på *underholdning* av typen quiz, hvor noe danserelatert er nevnt i ett av quizspørsmålene. Selv om det er en kortfattet tekst å bli nevnt i, er dette en sjanger som i tilfelle flytter dansen inn i en bredere populærkultur.

Kategorien *nyhet* har jeg latt inkludere både *nyhetsartikler* og *nyhetsreportasjer*. Med *nyhetsartikler* og *nyhetsreportasjer* refererer jeg til som presenterer stoff av nyhetsverdi, og som er publisert på nyhetsplass i avis. Til denne sjangeren hører at saken dreier seg om noe leseren bør vite om og ha kjennskap til. Det er nyhetsartikkelen som regnes for å være den store journalistiske sjangeren.⁴⁰ Når en avis publiserer en nyhetssak om dansekunst, kan man dermed tolke dette som at avisen anerkjenner dansefeltet i og med at det gis uttrykk for at dette er noe som er viktig for folk å ha innsikt i.

En *featurereportasje* er et dybdegående oppslag som er en lengre reportasje, og som bruker flere skildrende virkemidler. Saken behøver ikke nødvendigvis være noen nyhet⁴¹ – men den er ment å skulle engasjere leseren gjennom sin litterære sjargong og få vedkommende til å ta seg god tid til lesningen av artikkelen.⁴² Det hviler ofte mye prestisje i å få publisert en god featurereportasje, og følgelig tolker jeg det i undersøkelsen som en anerkjennelse for dansekunsten i de tilfellene det er publisert god featurejournalistikk om dansefeltet.

Underkategorien *notis* regnes også vanligvis innenfor nyhetssjangeren, men i denne undersøkelsen har jeg latt notisen stå som en sjanger i seg selv – selv om det også kunne vært hensiktsmessig å heller fordele de ulike typene notiser over på de andre sjangerne. En notis kan inneholde flere former for temaer. Notisene har til felles at de er kortfattede, vanligvis mellom 10 og 20 linjer lange, og at de først og fremst gir svar på spørreordene *hvem, hva,*

---

³⁹ Aarønæs, *Sjanger*, 57.

⁴⁰ *Ibid.*, 57.

⁴¹ *Ibid.*, 56.

⁴² *Ibid.*, 57.

hvor og når.⁴³ En *nyhetsnotis* er en kortversjon av en nyhetsartikkel som på tilsvarende vis er skrevet etter nyhetspyramideprinsippet⁴⁴, og hvor sakens omfang dermed er kappet bakfra. En notis av typen *omtale* er en type notis som ofte publiseres i forkant av et arrangement eller i oppgavens tilfelle en danseforestilling, og som eksempelvis kan være en anbefaling om et kommende evenement til helgen og lignende. Omtalen kan også dreie seg om en jubilent, og i så tilfelle kan notisen være en form for nyhetsreportasje.⁴⁵ Tematisk kan en omtale også kategoriseres som forbrukerjournalistikk dersom den dreier seg om informasjon eller rådgivning til forbrukere.⁴⁶ En *faktaramme* er også en type notis – en kortfattet tekst som hører til en artikkel, og som presenterer fakta som kan være forklarende og relevante for leseren å vite i tilknytning til hovedsaken.⁴⁷ Til slutt har vi notisen av typen *kuriosa*: ikke nødvendigvis en dagsaktuell notis, men en kort, interessevekkende tekst som ofte inneholder kjendissladder.⁴⁸ Kuriosa går ikke for å være en egen journalistisk sjanger, men regnes som et stoffområde.⁴⁹ Selv om samtidsdans kan være nevnt i en slik kontekst, bunner kuriosa-notisen sjeldent i noen interesse for selve samtidsdansen.

Til tross for at ”all PR er god PR” er notisen blant sjangerne jeg anser det som mindre betydningsfullt å bli nevnt i. Dette er i og med at dansen ofte nevnes i en bisetning i forbindelse med en profilert/kjent person, eller det tipses om en forestilling i et mylder av andre anbefalinger til eksempelvis hva leserne kan finne på til helgen. Likevel er en slik anbefaling potensielt det eneste stedet folk flest kan få informasjon om forestillingen dersom den ikke i tillegg er anmeldt i avisen.

Når det gjelder *intervjusjangeren*, har jeg i denne undersøkelsen latt den innefatte både portrettintervjuer og såkalte profiler. *Portrettintervjuet* er nærliggende featurereportasjen i sjanger og lengde, og teksten er en litterær – dog sannferdig – skildring av en person.⁵⁰ I og med at sjangeren har sitt navn fra det latinske *protrahere*, som betyr ”å trekke frem”⁵¹, anser jeg det i undersøkelsen som positivt for dansekunsten dersom en fra dansefeltet er portrettert i papirpressen. Det gir også dansefeltet viktig publisitet dersom en betydningsfull offentlig

⁴³ Avis i skolen, ”Notis”.

⁴⁴ Aarønæs, *Sjanger*, 10.

⁴⁵ Ibid., 94.

⁴⁶ Tørdal, ”Forbrukerjournalistikk”.

⁴⁷ Aarønæs, *Sjanger*, 93.

⁴⁸ Ibid., 95.

⁴⁹ Ibid., 95.

⁵⁰ Ibid., 38.

⁵¹ Ibid., 38.

person omtaler dansekunst i et portrettintervju. En *profil* i avisen skiller seg fra portrettintervjuet ved å være kortfattet, ofte med faste spørsmål som er standardiserte for en spalte.

Anmeldelsen er en sjanger som er høyst relevant for undersøkelsen min, da kritikk av danseforestillinger er med på å gi dansefeltet svært ettertraktet publisitet. Anmeldelsen er ”et referat, en vurdering og en kommentar til et kulturelt eller kommersielt uttrykk.”⁵² I undersøkelsen dreier anmeldelsene seg i hovedsak om kritikker av danseforestillinger, men moderne dans og/eller samtidsdans nevnes også i et par anmeldelser av skolerevyer. Disse revyanmeldelsene er imidlertid blant artiklene jeg har silt ut fra den kvantitative opptellingen og den kvalitative innholdsanalysen, da de ikke har omhandlet moderne dans eller samtidsdans i en kontekst som er relevant for oppgaven.

Kommentaren er et meningsbærende oppslag hvor forfatteren argumenterer personlig for sitt eget syn, eventuelt veier for og mot i sammenheng med en sak, og som gjerne oppfordrer til diskusjon.⁵³ I undersøkelsen har jeg med kommentarer som er forfattet både av en dansekritiker, en sentral person på dansefeltet og en kulturpersonlighet som nevner dans i en kulturpolitisk kontekst. Jeg anser det som positivt for dansefeltet dersom moderne dans og samtidsdans tas opp til diskusjon, enten det er i en kunstnerisk eller i en politisk sammenheng. Dersom det er en danseforestilling som diskuteres i kommentaren, indikerer dette at skribenten tar forestillingen på alvor.

I undersøkelsen har jeg også valgt å benytte meg av *forbrukerjournalistikk* som en egen sjanger. Forbrukerjournalistikk, også kalt service- og veiledningsjournalistikk, henvender seg til leseren som konsument av varer og tjenester.⁵⁴ Et par artikler i undersøkelsen har guidet leseren gjennom ulike dansestiler som treningsform og gitt råd om hvor man eventuelt kan henvende seg for å delta på dansekurs. Disse artiklene omtaler altså dans som varer/tjenester.

---

⁵² Aaronæs, *Sjanger*, 12.

⁵³ *Ibid.*, 26.

⁵⁴ Tørdal, ”Forbrukerjournalistikk”.

2.7. Omtale av kulturfeltet

I 1991 spådde journalist Jo Bech-Karlsen en omforming og omlegging av kulturjournalistikken i løpet av 1990-årene: ”Begrepene «kultur» og «underholdning» ser ut til å smelte sammen i et overordnet kulturjournalistisk område, der alt fra kunst til underholdningsindustriens produkter inngår.”⁵⁵ Ved å bla gjennom avisene kultursider i 2017, ser det ut til at Bech-Karlsens spådom er gått i oppfyllelse: Artikkene omhandler alt fra kulturstoff til kjendiseri, gjerne i kombinasjon. Med mindre det er en konflikt knyttet til saken, som tilfører den ytterligere nyhetsverdi, kan et raskt overblikk gi inntrykk av at sladder og profilerte personer får mye spalteplass. Anmeldelsene blir det stadig færre av.⁵⁶ Man kan spørre seg om kunsten og kulturen ikke i seg selv er nok for å få presseoppmerksomhet. Dette vil jeg søke etter svar på i den kvalitative analysen hvor jeg ser nærmere på temaene som er presentert i artiklene som nevner samtidsdans.

Bech-Karlsen mente 1990-årene ville kreve en ny type kulturjournalistikk som verken lar seg begrense av gamle kulturjournalistiske konvensjoner eller av den forenklingen underholdningsjournalistikken gjerne bærer preg av.⁵⁷ I dag, i 2017, kan det se ut til at den nye medievirkeligheten krever ytterligere omlegging av kulturjournalistikken. En undersøkelse mediekonsernet Amedia – landets største utgiver av lokale medier – utførte i 2015, viser at kulturjournalistikk i sin klassiske form, med anmeldelser, kritikk og eksempelvis forfatterintervjuer, gjennomgående har få lesere på nett.⁵⁸ Flere mener kulturjournalistikken må tilpasses de nye medieplattformene og at folk får den informasjonen de ønsker gjennom bruk av sosiale medier.⁵⁹

Nedskjæringene i forbindelse med mediekrisen har gått særlig ut over kunst- og kulturkritikken i avisene. Aftenpostens kultureddaktør Sarah Sørheim bekrefter at ressursbegrensningen er gått ut over kunst- og kulturanmelderiet i avisen og forteller at kultureddaksjonen har mistet fem skrivende journalister i løpet av de tre siste årene.⁶⁰

⁵⁵ Bech-Karlsen, *Kulturjournalistikk*, 5.

⁵⁶ Brække, ”Kultur selger lite på nett”.

⁵⁷ Bech-Karlsen, *Kulturjournalistikk*, 5.

⁵⁸ Brække, ”Kultur selger lite på nett”.

⁵⁹ Ibid.

⁶⁰ Ibid.

2.8. De tre avisene i undersøkelsen

I analysen har jeg undersøkt artikler publisert i de tre riksdekkende papiravisene som er størst i opplag.⁶¹ Av disse er Aftenposten den eneste abonnementsavisen (selges også i løssalg). Tidligere gav Aftenposten også ut en ettermiddagsutgave, Aften, som var lokalavis for Oslo og omegn. Til tross for at Aften ble regnet som egen tittel i opplagssammenheng, har jeg i denne undersøkelsen sett på artiklene publisert i Aftenposten og i Aften-bilaget som fra én avis. De andre to avisene i undersøkelsen, Dagbladet og Verdens Gang (VG), baserer seg kun på løssalg.

Både Aftenposten, Dagbladet og VG har egne kulturseksjoner i avisene. I Aftenposten er kulturstoffet samlet i en egen del 2 av avisen. Også på nett har alle de tre avisene egne kultursider. Aftenposten har også egne sider under kulturfanen hvor de har samlet alt stoff om henholdsvis film, musikk og litteratur.

2.9. Presentasjon av bakgrunnsintervjuer

I forkant av den kvantitative og den kvalitative undersøkelsen, utførte jeg tre bakgrunnsintervjuer med fire personer som hadde relevant innsikt i dansefeltet og i presseomtale av dansekritikk.

Det første intervjuet utførte jeg med Marianne Albers, rådgiver og presseansvarlig i Danseinformasjonen, og Erik Årsland, presseansvarlig ved Dansens Hus.

Årsland og Albers mente tydelig at pressedekningen var blitt mindre og at den ikke speiler den eksplosjonen av aktivitet som har funnet sted på dansefeltet de senere årene. Årsland fortalte at de ved Dansens Hus omtrent har sluttet å sende ut pressemeldinger på grunn av dårlig eller fraværende respons fra pressen. I stedet har de lagt om kommunikasjonsstrategien og lager sin egen journalistikk de publiserer på egne nettsider og i gratismagasinet *DANS!*.

Årsland og Albers viste også til mediekrisen og at det gjøres nedskjæringer ”overalt”, og at dette igjen går ut over kulturomtalen og kunstkritikken, som de mener de fleste aviser generelt ser ut til å ha tatt avstand fra. Dette speiler ifølge intervjuobjektene ikke publikumsinteressen

---

⁶¹ medienorge, ”Ti største papiraviser”.

for kunst og kultur generelt – de nevner at den norske befolkningen er svært kulturelt aktiv. I tillegg viste de til manglende kompetanse blant kulturjournalistene, både innen kultur generelt og innen dansekunst spesielt. Årsland og Albers mener dansekritikken er så marginalisert at den ikke har betydning for leseren eller publikummeren. De ser også på det som problematisk at kunstmatalen er så marginalisert at det ser ut til å være bedre for mediehusene å ikke ha noen kunstmataler i det hele tatt.

Albers var selv aktiv som dansekunstner, blant annet i frigruppen Collage, og hun fortalte at da hun fremdeles virket som danser, fikk forestillingene deres pressedekning i alle de store riksavisene. ”Slik er det ikke nå lenger,” sier hun.

Årsland og Albers ser flere potensielle bakenforliggende årsaker til at dansefeltet blir nedprioritert i pressen. Én årsak de trekker frem, er at det er få dansekunstnere som har en sterk profil i offentligheten. Her får eksempelvis skuespillere høyere status fordi de kan sees på TV.

Årsland og Albers trakk også frem tematikk de betrakter som tendenser som gir publisitet. De snakket om nakenhet blant dansere på scenen, omtale i forbindelse med publisering av bok (eksempelvis *Bevegelser*, utgitt av Danseinformasjonen høsten 2016⁶²) og konflikt (eksempelvis i forbindelse med boken *Bevegelser*, som ble mye omdiskutert da den ikke tar for seg jazzdansen som del av norsk dansekunst⁶³).

Det andre intervjuet foretok jeg med Snelle Hall, dansekunstner, koreograf, teaterviter og førsteamanuensis ved Kunsthøgskolen i Oslo, avd. Balletthøgskolen. Hun har selv skrevet flere dansekritikker og skriver per dags dato blant annet for Norsk Shakespeare- og teatertidsskrift.

Hall mente pressen ofte unnskyldte manglende omtale av forestillinger med at forestillingene blir spilt så få ganger at det ikke er noen vits i å skrive om dem. Hun synes det er merkelig at dansefeltets ekspansjon ikke er reflektert i pressen ”i det hele tatt” og nevner at man fort glemmer ting man ikke eksponeres for – ”Det er alltid krevende å oppsøke ting utenfor ens egen sfære.” Publisitet vekker nysgjerrighet for hva som foregår inni kulturhusene, sa hun og

---

⁶² Svendal (red.), *Bevegelser*.

⁶³ Ibid.

uttrykte selv nysgjerrighet på hvorvidt økt pressedeckning ville ført til bredere oppslutning av publikummere ved danseforestillinger.

Det tredje intervjuet hadde jeg med Ine Therese Berg, som er utdannet innen teatervitenskap, regi og idéhistorie, og som i skrivende stund er doktorgradsstipendiat ved Institutt for estetiske fag, Høgskolen i Oslo og Akershus, hvor hun forsker på publikumsdeltagelse i scenekunsten. Hun har arbeidet som rådgiver i Danseinformasjonen med ansvar blant annet for EU-prosjektene *keðja Oslo Dance and New Technology* og *keðja Writing Movement*, samt bidratt som kritiker og skribent i bl.a. *Morgenbladet* og *Norsk Shakespeare-* og *teatertidsskrift*.

Som nevnt i kapittel 2.5., mener Berg at den snevre pressedeckningen må sees i sammenheng med dansens status.⁶⁴ Under intervjuet snakket Berg om at noen kunstfelt er lettere for folk å komme inn i. Man har flere referanser innenfor film og teater enn til dans. I videregående skole har man kanskje hatt noe billedanalyse og litteraturanalyse – noe tilsvarende har man ikke innen dansekunst. Hun uttrykte dette som den viktigste terskelen: at dersom man ikke kan si noe om et bestemt kunstuttrykk, er det også viktig å se kunstuttrykkets relevans. Dette gjenspeiler seg også i manglende kompetanse blant kritikere. Ofte er teatervitere satt til å anmelde dans.

Berg var også opptatt av at kunstkritikk generelt er blitt mindre, og at det nok dreier seg om kritikerens status. Kritikerens har ikke lenger den samme posisjonen som brukerveileder for leseren, ettersom folk får så mye informasjon gjennom andre kanaler som sosiale medier og lignende. Berg understreker den økte aktiviteten på dansefeltet, som blant annet kommer til syne gjennom de mange nye institusjonene og aktørene som er dukket opp, og tror pressen undervurderer publikumsinteressen for feltet. Berg mener det er åpenbart at pressens speiling av dansekunsten ikke er reell med tanke på den økte aktiviteten og sier at den økende interessen blir usynliggjort ved at pressen nekter å forholde seg til det. ”Det kan pressen gjøre fordi ingen andre forholder seg til det heller – avisene legitimerer hverandre usynliggjøring.”

---

⁶⁴ Berg, *Kropp, teori og kjønn*,

Også Berg refererte til at avisene ofte unnskylder manglende omtale av danseforestillinger med at forestillingene spilles i så korte perioder. Andre kunstfelter, eksempelvis billedkunst, er ikke berørt av dette på samme måte.

Del 3: Metode

I denne oppgaven har jeg ønsket å se nærmere på både det tallmessige omfanget av presseartikler som omtaler moderne dans og samtidsdans, og å undersøke i hvilken kontekst den moderne dansen og samtidsdansen omtales – om artikkelen handler spesifikt om dansekunsten og omtaler den på en saklig kulturjournalistisk måte, eller om moderne dans og/eller samtidsdans nevnes eksempelvis i en bisetning eller brukes metaforisk. Videre har jeg ønsket å kartlegge hvilke journalistiske sjangere artiklene som omtaler moderne dans og samtidsdans tilhører. I arbeidet med prosjektet har jeg først og fremst tatt i bruk to måter å innhente og analysere informasjon på: kvantitativ innholdsanalyse og kvalitativ innholdsanalyse. Innholdet i bakgrunnsintervjuene jeg har referert fra i kapittel 2, samt undersøkelse av tekster om moderne dans og samtidsdans i Norge – primært hentet fra boken *Bevegelser*⁶⁵ – kan potensielt betraktes i sammenheng utfallet av både den kvantitative og den kvalitative innholdsanalysen. Undersøkelsen er delt inn i to nivåer, der jeg på det ene nivået undersøker antallet presseartikler som er publisert. På det andre nivået analyserer jeg artiklenes innhold og journalistiske sjanger. I analysen drøfter jeg mulige bakenforliggende årsaker og trekker linjer mellom det kvantitative og det kvalitative funnet.

3.1. Kvantitativ innholdsanalyse

Kvantitative innholdsanalyser kan egne seg for å finne ut av hvordan et bestemt tema er blitt behandlet i pressen.⁶⁶ For å få best mulig oversikt over hvor mye og hva slags type omtale moderne dans og samtidsdans har fått i mediene, har jeg brukt kvantitativ innholdsanalyse og analysert alle oppslag med treff på søkeordene ”moderne dans” og/eller ”samtidsdans” i tre ulike nedslagsår. Grunnet oppgavens omfang har det vært nødvendig å avgrense undersøkelsen til å ta for seg presseoppslag i avgrensede tidsperioder mellom 1990, 2008 og

---

⁶⁵ Svendal (red.), *Bevegelser*.

⁶⁶ Østbye, *Metodebok for mediefag*, 209.

2017. Jeg har brukt søkedatabasen Atekst (Retriever) og avgrenset utvalget til å gjelde oppslag kun i papirpressen i tre utvalgte riksdekkende aviser: Aftenposten, Dagbladet og VG.

For å kunne bearbeide materialet i en kvantitativ innholdsanalyse, må man definere hvilket materiale som skal registreres og analyseres – ”enheter, variabler og variabelverdier”.⁶⁷ Resultatet av dette skrives ned i en kodebok. Dette skal sikre at alle enhetene man undersøker blir behandlet og analysert på samme måte, og følgelig kan etterprøves, noe som styrker undersøkelsens reliabilitet – det vil si innsamlingens pålitelighet, troverdighet og kvalitet.⁶⁸ I denne undersøkelsen har jeg definert enhetene som ”artikler”, i dette tilfellet tekster trykket i de utvalgte papiravisene som på en eller annen måte har omtalt moderne dans og/eller samtidsdans i de utvalgte nedslagsårene.

En kvantitativ innholdsanalyse bør være så systematisk og objektiv som mulig.⁶⁹ Undersøkelsen sikter mot en tallmessig beskrivelse av materialet, og variablene og verdiene må være presise for å kunne etterprøves og for at kodingen av materialet skal kunne bli mest mulig korrekt. Likevel vil ikke dette si at man må ”utelate alle kvalitative egenskaper ved materialet”.⁷⁰ Denne undersøkelsen inneholder også variabler som er mer kvalitative og som i større grad kan tolkes subjektivt. Et eksempel på dette er variablene knyttet til artiklenes tema, som jeg som forsker er blitt nødt til å vurdere. Et annet eksempel er vurderingen jeg har måttet ta vedrørende om en artikkel behandler moderne dans og/eller samtidsdans på en direkte måte som er hensiktsmessig å inkludere i undersøkelsen, eller om den egentlig ikke har noe med dansekunsten å gjøre. Dette lar seg vanskelig telle med en kvantitativ tilnærming. Jeg har likevel tilstrebet å formulere variabelverdiene så presist som mulig.

Følgende av de innledende punktspørsmålene fra kapittel 1.1 belyses i den kvantitative analysen:

- Hvor mange oppslag i riksdekkende papirpresse hvor ett av eller begge søkeordene er nevnt, er publisert i tre ulike nedslagsår: 1990, 2008 og 2016?
- Er det noen sammenheng mellom antallet danseforestillinger som spilles og pressedeckningen av dansekunst?

⁶⁷ Østbye, *Metodebok for mediefag*, 212.

⁶⁸ *Ibid.*, 27.

⁶⁹ *Ibid.*, 208.

⁷⁰ *Ibid.*, 208.

- Hvor mange profesjonelle forestillinger innen moderne dans og samtidsdans er blitt spilt ved landets fire største dansescener i nedslagsårene?

I tillegg belyser jeg følgende spørsmål:

- Hvilket av søkeordene ”moderne dans” og ”samtidsdans” brukes mest, og er det noen endring i dette over tid?
- Hvilke temaer skrives det mest om i oppslagene om samtidsdans?

3.2. Kvalitativ innholdsanalyse

Som nevnt har jeg definert variablene som ”artikler” i undersøkelsen. For å kunne si noe om tekstenes *form* er variablene klassifisert etter avis og journalistisk sjanger. Hva tekstenes *innhold* angår, er disse variablene definert etter temaer artiklene dreier seg om.

Kvalitativt materiale kjennetegnes ved at det ikke er hensiktsmessig å tallfeste.⁷¹ Det er eksempelvis ikke hensiktsmessig å forsøke å telle hvilken status pressens behandling av samtidsdans tilfører dansefeltet. Det finnes ulike måter å styrke et prosjekts validitet på, blant annet ved å ”(...) kompensere for svakheter ved én metode ved å bruke også andre metodiske tilnærminger”.⁷² Jeg mener den kvalitative analysen dessverre er mangelfull. I så måte har jeg gjennomført en kvalitativ analyse for å styrke oppgavens validitet. Det kvalitative materialet er nok noe begrenset i utvalg til å kunne trekke noen voldsomme konklusjoner. Likevel gir analysen et inntrykk av hvilke tendenser som råder innen pressedeckning av samtidsdans.

Dette innledende punktspørsmålet fra kapittel 1.1 belyses i den kvalitative analysen:

- Hva slags temaer blir det skrevet om i artiklene? Er dansekunsten nok i seg selv til å utløse presseomtale, eller må den hektes på andre temaer?

3.3. Utvalg

Jeg har brukt søkedatabasen Atekst (Retriever) og avgrenset utvalget til å gjelde oppslag kun i papirutgavene av Aftenposten, Dagbladet og VG i følgende nedslagsår:

⁷¹ Østbye et.al., *Metodebok for mediefag 22*.

⁷² Ibid., 126.

Tverrfaglig fordypningsoppgave

JB2900

Kandidatnr. 102

- 1. mars 1990-1. mars 1991
- 1. mars 2008-1. mars 2009
- 1. mars 2016-1. mars 2017

Ved å benytte meg av søkeordene ”moderne dans” og ”samtidsdans” i søkedatabasen, har jeg ekskludert artikler som utelukkende dreier seg om eksempelvis performance, fysisk teater eller klassisk ballett. Ordvalgene gjør også at undersøkelsen favner om alle oppslag som på en eller annen måte omtaler moderne dans og/eller samtidsdans – også de som kun nevner dansen i en bisetning. Disse artiklene har jeg igjen silt ut fra de hovedsakelige kvantitative og kvalitative undersøkelsene, da innholdet ikke har vært av relevans for oppgaven min.

Jeg har avgrenset undersøkelsen til å omfatte papirutgavene av landets tre største aviser: Aftenposten, Dagbladet og VG. Det er to hovedårsaker til at jeg forholder meg kun til papir. For det første var det ingen nettpublisering tidlig på 1990-tallet. For det andre publiseres det sjelden dansekritikk på nett fordi det ikke gir nok leserklikk.⁷³ I undersøkelsen har jeg også inkludert Aftenposten Aften, som egentlig var et bilag som ble regnet som en lokalavis for Oslo, ettersom det var her dansekritikker ble publisert på tidlig 1990-tall. Aftenposten Aften eksisterte i de to første nedslagsårene i undersøkelsen, dvs. 1990-1991 og 2008-2009, og i sistnevnte nedslagsår nevnes moderne dans og/eller samtidsdans i flere omtaler av typen helgetips – små notiser om hva som skjer i hovedstaden eksempelvis den kommende helgen.⁷⁴ Jeg har også inkludert Dagbladets FREDAG-bilag – et helgemagasin som tidligere lå vedlagt avisen på fredager, og hvor det på tilsvarende måte ble publisert flere omtaler av typen helgetips med anbefalinger av blant annet danseforestillinger. I tillegg har jeg inkludert VGs lørdagsmagasin VG Helg, ettersom ett av treffene i Atekst var i en artikkel i nevnte bilag.

Det første nedslagsåret mitt, 1. mars 1990-1. mars 1991, har jeg valgt først og fremst fordi jeg ville ha med hele 1990-tallet i undersøkelsen min. Fra og med 1990-tallet ser aktiviteten på det norske dansefeltet ut til å ha økt betydelig, og den kulturpolitiske interessen likeså.⁷⁵ Margrethe Kvalbein etablerer 1989 som et omdreiningspunkt for et potensielt paradigmeskifte i norsk dansekunst⁷⁶ – et år da Black Box teater var på høyde som en samlende arena for

⁷³ Brække, ”Kultur selger lite på nett”.

⁷⁴ Aarønæs, *Sjanger*, 14.

⁷⁵ Røyseng, *Dansens plass i norsk kulturpolitikk*, 131.

⁷⁶ Kvalbein, *Dansehistorie i hukommelse, kropp og tekst*, 194.

visning av nyskapende scenekunst⁷⁷ og da arbeidet for opprettelsen av Danseinformasjonen pågikk for fullt. Carte Blanche (som senere har fått navnet ”Norges nasjonale kompani for samtidsdans”) ble statlig utnevnt til regionalt dansekompani med tilhørende flytting til Bergen, og en rekke kulturpolitiske endringer fant sted.⁷⁸ I kulturmeldingen fra 1992 ble dans for første gang utpekt som et prioritert område i kulturpolitikken⁷⁹, og i 1993 fant Dansens År sted som tidligere nevnt. Fra og med etableringen av Danseinformasjonen i 1994 skjøt utviklingen på dansefeltet virkelig fart, og sånn sett kunne 1994-1995 også ha vært et potensielt nedslagsår for meg å velge. Jeg har imidlertid valgt å forholde meg til bare tre nedslagsår av hensyn til oppgavens omfang, og dermed var det mer relevant for meg å inkludere hele 1990-tallet i undersøkelsen.

Grunnen til at jeg har valgt 1. mars som dato, er fordi Dansens Hus åpnet skuddårsaften, 29. februar, i 2008.⁸⁰ Dermed ville jeg utelukke de artiklene som var publisert knyttet til forberedelsene av denne åpningen, som ble markert med forestillingen ”KOM VULKAN”, bestående av tre norske urpremierer. 2008 er også et viktig nedslagsår fordi Den Norske Opera og Ballett åpnet sitt nye operahus i Bjørvika – dette med en åpningsgalla 12. april.⁸¹ Nasjonalballetten har svært mye moderne dans og samtidsdans på sitt repertoar og blant gjestespillene. 2008 var et år det skjedde en politisk storsatsing på moderne dans/scenekunst, både med et nytt Dansens Hus og med 28,2 statlige millioner kroner i potten.⁸²

Det er verdt å merke seg at jeg i analysen stort sett kommer til å referere til nedslagsårene kun som 1990, 2008 og 2016 – dette for å presentere funnene så ryddig og oversiktlig som mulig.

Jeg har ønsket å undersøke tall på antall profesjonelle danseproduksjoner innen moderne dans og samtidsdans ved de fire største dansekunstscenene i landet: Dansens Hus, Den Norske Opera og Ballett, Bærum Kulturhus og Black Box Teater. Dette ville jeg ha med i analysen for å få et perspektiv på den økte aktiviteten på dansefeltet og kunne se denne i forhold til antallet artikler som er publisert om moderne dans og samtidsdans. Nå er det imidlertid slik at det kun var Den Norske Opera og Ballett og Black Box Teater som eksisterte i alle de tre

⁷⁷ Kvalbein, *Dansehistorie i hukommelse, kropp og tekst*, 197.

⁷⁸ *Ibid.*, 201.

⁷⁹ Stortinget.no, *St.meld. nr. 61. Kultur i tiden*.

⁸⁰ Store Norske Leksikon, ”Dansens Hus”.

⁸¹ Den Norske Opera og Ballett, ”Ny besøksrekord i 2012”.

⁸² Statsbudsjettet.no, ”Statsbudsjettet 2008 – Dans”.

nedslagsårene – Bærum Kulturhus og Dansens Hus åpnet i henholdsvis 2003⁸³ og 2008.⁸⁴

Dessuten ble flere av forestillingene som ble anmeldt på 1990-tallet, fremført ved Det Norske Teatrets Scene 2, som ikke blir brukt som dansearena i dag, og ved scener i Bergen tilknyttet Carte Blanche – det nasjonale kompaniet for samtidsdans som er lokalisert i Bergen. Det vil uansett gi et skjevt bilde av virkeligheten å se på antallet forestillinger ved disse scenene sammen med tallene fra mediedekningen hentet fra Atekst (Retriever), særlig fordi de aller fleste danseforestillinger finner sted ved helt andre scener enn ved de fire største.

Dessverre var tallene fra tidlig 1990-tall for langt tilbake i tid til at Black Box Teater og Den Norske Opera og Ballett klarte å lete dem frem for meg. Dermed er det et begrenset utvalg materiale jeg har å presentere. Likevel kan de tallene som foreligger, vise en tendens i hvorvidt antallet samtidsdanseforestillinger har økt eller ikke.

Del 4: Funn og analyse

4.1 Presentasjon av kvantitativ innholdsanalyse

I de tre nedslagsårene 1990-1991, 2008-2009 og 2016-2017 gav søkeordene ”moderne dans” og/eller ”samtidsdans sammenlagt 93 forekomster. Av disse forekomstene var 84 relevante artikler for undersøkelsen etter gransking av tekstfunnene. De resterende 11 treffene har ikke inngått i analysen da de ikke var oppslag i seg selv, men eksempelvis forsidehenvisninger til saker. Det må også tas høyde for at Atekst (Retriever) har sine svakheter, ved eksempelvis mangelfull registrering.

Av de 84 artiklene var 9 artikler som kun inneholdt ordet/ordene ”moderne dans” og/eller ”samtidsdans”, men som ikke var skrevet i en relevant kontekst.

---

⁸³ Bærum Kulturhus, ”Bærum Kulturhus feirer 10 år”.

⁸⁴ Store Norske Leksikon, ”Dansens Hus”.

Tabell 1 Antall artikler som inneholder ett eller begge søkeord i de ulike papiravisene

	Antall artikler 1990-1991	Antall artikler 2008-2009	Antall artikler 2016-2017	SUM
Aftenposten	11	43	10	64
Dagbladet	-	12	2	14
VG	-	13	2	15
SUM	11	68*	14	83

*av disse 68 var 54 relevante etter gransking av tekstfunnene i Atekst (Retriever).

Tallene i tabell 1 viser at antallet artikler relatert til søkeordene ”moderne dans” og/eller ”samtidssdans” var markant størst i nedslagsåret 2008 med en svak økning fra første til siste nedslagsår. I samtlige nedslagsår er Aftenposten den papiravisen som står for klart flest publiserte oppslag, etterfulgt av VG og dernest Dagbladet.

Disse tallene indikerer at omfanget av pressedeckningen av samtidssdans er stabil i 2016 i forhold til i 1990, men at den har falt kraftig siden 2008.

Videre i undersøkelsen har jeg telt faktorer som kan ha betydning for artiklenes *innhold*. Oversikten er igjen sortert etter ulike journalistiske sjangere som kan indikere hva slags anerkjennelse oppslaget har/gir leserne sine av dansefeltet.

Tabell 2 Antall artikler de to ulike søkeordene er nevnt i

Nedslagsår	”moderne dans”	”samtidssdans”
1990-1991	9	2
2008-2009	34	42
2016-2017	5	10
SUM	48	54

I tabell 2 har jeg undersøkt hvilket av ordene ”moderne dans” og ”samtidssdans” som brukes hyppigst i presseartiklene og hvorvidt det er noen endring i dette mellom de tre ulike nedslagsårene jeg har valgt. Denne tabellen viser forekomsten av de respektive søkeordene i de ulike nedslagsårene. Tallene viser at ordet ”moderne dans” ble brukt mer enn ordet ”samtidssdans” i nedslagsåret 1990-1991. Dette har endret seg på 2000-tallet: Neste

nedslagsår, 2008-.2009, har ”samtidssans” tatt over som det hyppigst brukte begrepet. Dette vedvarer i nedslagsåret 2016-2017.

Tabell 3 Antall oppslag sortert etter journalistisk sjanger

Journalistisk sjanger	Antall artikler 1990-1991	Antall artikler 2008-2009	Antall artikler 2016-2017	SUM
Nyhet	3	17	1	21
Feature	-	4	-	4
Notis	-	20	1	21
Intervju	-	3	3	6
Anmeldelse	3	6	1	10
Kommentar	-	3	1	4
Forbrukerartikkel	-	2	-	2
Diverse	-	-	3	3

Tabell 3 viser de publiserte artiklene kategorisert etter journalistisk sjanger. Her er det viktig å presisere at noen av artiklene overskrider grensene mellom flere sjangere, eksempelvis ved å være en hybrid mellom nyhetsartikkelen og intervjuet. Her har jeg måttet foreta en vurdering og velge ut én av sjangerne å kategorisere artikkelen som, og stort sett har jeg kategorisert slike eksempler som *nyhet* dersom den inneholder stoff av nyhetsverdi og ikke skiller seg ut som noe rent portrettintervju.

Tallene i tabell 3 viser at flesteparten av artiklene som på en eller annen måte behandler ett eller begge søkeordene, kan kategoriseres innenfor nyhetssjangeren. Dernest følger notisen med markant flertall av anbefalinger av typen helgetips.

Tabell 4 Temaer i oppslagene som inneholder ett eller begge søkeord

Temaer i artiklene	Antall artikler
Om kjendis/profilert person	9
Kritikk av forestilling	11
Quiz hvor ett av spørsmålene er relatert til dans	3
Om en aktuell bokutgivelse	1
Anbefaling av ting som skjer, hvor én eller flere tips er relatert til dans	19
Om en Norgesaktuell forestilling som ikke er en anmeldelse	13

Profilintervju av typen ”kaffespalte”	3
Om (kultur-)politikk	3
Om internasjonale gjestespill i Norge	7
Om norsk dansesuksess i utlandet	3
Om lav pensjonsalder	1
Om en jubilent	1
Om teater eller en skuespiller	5
Om barn	5
Om danseundervisning	7
Forbrukerjournalistikk	2
Om sykdomshistorie eller traumatisk bakgrunn	2
Om en festival	3
Om et aktuelt TV-program	3
Om konkurrering i dans	3
Om kulturdebatt	3
Om musikk/musikere	4
Artikler som omhandler danser og som tydeliggjør at vedkommende ikke har etnisk norsk bakgrunn	2
Artikler som omtaler nakenhet på scenen	1
Artikler som omtaler en konflikt	5
Artikler om omhandler avgangen til en kunstnerisk leder	2

Tabellen overfor viser en mer konkret oversikt over temaene som går igjen i de ulike oppslagene. Her er det viktig å presisere at noen av tekstene inneholder flere temaer. De har jeg følgelig plassert i flere av kategoriene.

Det temaet som går igjen i flest artikler er anbefalinger av typen helgetips. Disse tilhører stort sett notissjangeren. Dernest følger temaet som på en eller annen måte nevner en Norgesaktuell danseforestilling, men som ikke er en anmeldelse. Dansekritikken kommer på tredje plass i antall artikler. Ellers fremgår det av tabellen at dansefeltet får mer presseomtale dersom det er en profilert/kjent person med i bildet.

Tabell 5 Antall forestillinger ved de fire store dansescenene i Norge

Scene/Kulturhus	Antall profesjonelle samtidsdanseforestillinger 1990-1991	Antall profesjonelle samtidsdanseforestillinger 2008-2009	Antall profesjonelle samtidsdanseforestillinger 2016-2017
Black Box Teater			
Bærum Kulturhus	-	8	16*
Dansens Hus	-	33	35**
Den Norske Opera og Ballett		7***	

*i tillegg to nysirkusforestillinger jeg har sløffet fra opptellingen med tanke på scenisk sjanger.

**hvorav én var Åpen Scene i regi av Danseinformasjonen, én var Praxisfestivalen, én var Urban Moves Street Dance Festival, én var Measure Your Crew – dansekonkurranse hvor alle som danser er velkomne til å melde seg på, men mange av deltagerne er profesjonelle.

***i tillegg 2 klassiske ballettforestillinger jeg har sløffet fra opptellingen med tanke på scenisk sjanger.

Disse tallene viser at antallet profesjonelle forestillinger innen moderne dans og samtidsdans har økt jevnlig mellom de tre nedslagsårene mine. Pressedekningen speiler ikke dette – vel å merke ble det publisert flere artikler i 2008 enn i 1990, men dette antallet sank igjen i nedslagsåret 2016. Mens antallet forestillinger har økt, har pressedekningen sunket. Per 2016 er pressedekningen tilbake der den var i 1990, da det ble spilt langt færre danseforestillinger. Det er altså ingen sammenheng mellom antall profesjonelle samtidsdanseforestillinger og pressedekningen.

I den kvantitative undersøkelsen har det kommet frem at pressedekningen av moderne dans og samtidsdans har endret seg i løpet av 1990- og 2000-tallet. Det publiseres færre artikler som omhandler spesifikt den profesjonelle moderne dansen og samtidsdans i 2016-2017 enn det gjorde i 1990-1991 – til tross for at aktiviteten på dansefeltet, eksemplifisert med antall forestillinger, har økt i samme tidsperiode. Pressen deler dermed ikke politikernes økte prioritering av moderne dans og samtidsdans.

4.2. Presentasjon av kvalitativ innholdsanalyse samt drøfting

De kvantitative tallene på antall artikler som inneholder ett eller begge søkeord i de ulike papiravisene, viser som nevnt at omfanget av pressedekningen av samtidsdans er stabil i 2016 i forhold til i 1990. Hvorfor var pressedekningen størst i 2008? Dette må sees i sammenheng med den økende kulturpolitiske danseinteressen som fant sted utover 2000-tallet, med konsekvenser som styrkede og nye arenaer for dans og økte bevilgninger til feltet.⁸⁵ Selv om pressedekningen ikke speiler det økende antallet danseproduksjoner, kan det godt tenkes at det var mer attraktivt for avisene å publisere stoff om dansefeltet omkring 2008 ettersom det allerede var rettet mer oppmerksomhet mot dans på det tidspunktet. Her kan det være relevant å merke seg at det er *abonnementsavisen* (Aftenposten) som har flest forekomster av søkeordene. Dette kan indikere at det er lettere å vie spalteplass til smalere kunstfelt når man har en fast leserskare å belage seg på, og ikke er nødt til å innfri et bredt publikums interesseområder med tanke på løssalg. Å basere seg utelukkende på løssalg, forutsetter kanskje at man retter seg kraftigere mot et bredt publikum også med bredde i saker.

Sammenligningen av forekomstene av de to søkeordene ”moderne dans” og ”samtidsdans” er et funn man kan tolke dithen at begrepet ”samtidsdans”, som få hadde kjennskap til omkring 1990⁸⁶, har blitt mer etablert i løpet av de siste 27 årene. Samtidsdansbegrepet ser ut til å ha blitt gjeldende for det som vises av scenisk dansekunst i dag. Flere institusjoner ser ut til å bevege seg unna det eldre ”moderne”, deriblant utdanningen innen moderne dans og samtidsdans ved Balletthøgskolen ved Kunsthøgskolen i Oslo, som for få år siden endret studienavnet til å kun hete ”bachelor i samtidsdans”.⁸⁷

I den kvalitative undersøkelsen har jeg analysert hvilke temaer i artiklene om moderne dans og samtidsdans som utløser pressedekning. Mange av temaene er koblet nært til artikkelens sjanger. Eksempler på dette er artikler som dreier seg om en kjent/profilert person – et tema som er nærliggende portrettsjangeren. Noen av temaene avviker derimot noe – eksempelvis artiklene som omhandler en konflikt eller noe sensasjonelt. I denne sammenhengen kunne jeg ha sortert temaene med utgangspunkt i KVEISA – de journalistiske kriteriene for

⁸⁵ Regjeringen.no, *St.meld. nr. 32*, 10.

⁸⁶ Kvalbein, *Dansehistorie i hukommelse, kropp og tekst*, 205.

⁸⁷ Kunsthøgskolen i Oslo, ”Bachelor i samtidsdans”.

nyhetsverdi.⁸⁸ Kriteriene *konflikt, vesentlighet, eksklusivitet, identifikasjon, sensasjon* og *aktualitet* er med på vurderingen av hvorvidt en sak skal få publisitet eller ikke, og i så fall hvilken spalteplass den skal vies.⁸⁹ Disse kriteriene kunne også ha vært gode verktøy for meg å bruke i en eventuell analyse av innholdet i de av artiklene som er nyhetssaker.

Antallet presseartikler om samtidsdans var markant størst i 2008. Ved å se på innholdet i tekstene, fremgår det likevel at det ikke er en like stor andel av disse tekstene som handler om den profesjonelle samtidsdansen direkte. Dansen nevnes i større grad i bisetninger, i sammenheng med profilerte personer som har en dansekunstnerisk bakgrunn, eller som metafor. Det dansekunstneriske innholdet ser ikke ut til å være nok i seg selv til å få publisitet. Samtidsdansen ser ut til å måtte settes i sammenheng med andre faktorer, eksempelvis kjendiseri, krangler eller andre faktorer som kan oppfylle KVEISA-kriteriene. I nedslagsåret 1990 omhandlet samtlige artikler den profesjonelle dansekunsten i seg selv. Dette er ikke tilfellet i nedslagsåret 2016. Det ville være interessant å gjøre en mer dyptgående analyse av dette i videre forskning. Resultatet av undersøkelsen kan blant annet begrunnes i dansefeltets status, som nevnt i kapittel 2.5. Selv om dette ikke var tilfellet i akkurat disse utvalgte nedslagsårene, har jeg observert at samtidsdans ofte får mer presseomtale dersom en forestilling viser nakne dansere på scenen, om det er en konflikt involvert i dansemiljøet – særlig om denne går på tvers av scenekunstheltet og aller helst inkluderer en og annen celebritet – eller en kombinasjon av disse to (konflikt som følge av nakenhet gir godt grunnlag for en og annen overskrift i tabloidpressen). Kjendiseri, nakenhet og konflikt (eksempelvis knyttet til boken *Bevegelser*, som ble mye omdiskutert i dansemiljøet) er gjengangere i de danserelaterte artiklene. Dansefeltet har ikke den samme typen kjendiseri som folk flest utenfor dansemiljøet har kjennskap til.⁹⁰ Denne mangelen være en faktor som snevrer inn pressedekningen av samtidsdans ved at saken ikke er *sensasjonell* nok for folk flest.

---

⁸⁸ Kjendsli, *Rett på sak!*, 52.

⁸⁹ *Ibid.*, 52.

⁹⁰ Albers og Årsland, bakgrunnsintervju.

Del 5: Oppsummering og konklusjon

5.1. Oppsummering

I denne fordypningsoppgaven har jeg undersøkt deknningen av moderne dans og samtidsdans i riksdekkende papirpresse. Gjennom en kvantitativ analyse har jeg sett på antall forekomster av begrepene ”moderne dans” og ”samtidsdans” i avisene og hvordan omfanget av pressedekningen har endret seg over tid. Videre har jeg analysert hvilke journalistiske sjangere artiklene om samtidsdans defineres som, og hvilke temaer som blir tatt opp i artiklene – og slik fått et perspektiv på hvilke temaer som kan utløse pressedekning. Jeg har også tatt for meg hva det vil si for dansefeltet å bli omtalt innenfor de ulike journalistiske sjangerne og knyttet til de ulike temaene. Det fremgår av den kvalitative analysen at samtidsdansen ser ut til å måtte settes i sammenheng med andre, mer sensasjonspregede faktorer for å få pressedekning. For å forstå hvorfor pressedekningen av samtidsdans er så snever som tallene indikerer, må man se dansekunsten i et videre historisk perspektiv som blant annet inkluderer dansens status, brist på referanserammer blant publikum og en mangel på sterke offentlige profiler som er kjente for en bred leserskare. Et annet aspekt som må tas med i betraktningen, er mediekrisen med nedskjæringer av kulturjournalistikken, hvilket blant annet har satt sitt preg på kunstkritikken. Den smalere kulturen ser generelt ut til å være tapende blant kulturstoffet i avisene – musikk, litteratur og film er mer populært og får bredere spalteplass.

Til tross for et noe begrenset tall på forestillinger å basere analysen på, har jeg også undersøkt om det er noen sammenheng mellom antall samtidsdansenproduksjoner spilt på norske scener og pressedekningen av samtidsdans. Analysen viser at *nei*, det er ingen sammenheng mellom antall danseforestillinger og pressedekningen, da antallet danseproduksjoner har økt jevnlig fra første til siste nedslagsår, mens pressedekningen er stabil i forhold til første nedslagsår (da antallet danseforestillinger var betydelig lavere) og har sunket kraftig siden andre nedslagsår.

Denne undersøkelsen har ikke tatt for seg hvorvidt en økning i presseomtale av danseforestillinger fører til økt oppslutning av publikum ved forestillingene. Dette kan være et interessant tema for videre forskning.

5.2. Svar på problemstillingen

Den moderne dansen og samtidsdansen får omtrent den samme spalteplassen i dag som på 1990-tallet, men artiklenes *innhold* har endret seg. Tidligere var dansekunsten i seg selv nok til å gi pressedekning. I dag nevnes samtidsdansen hyppigere i enten bisetninger eller i forbindelse med mer sensasjonspregede nyhetskriterier. Presseomtalen har også endret seg ved å benytte begrepet ”samtidsdans” mer enn ”moderne dans”, noe som speiler den rådende tendensen innad i dansemiljøet.

Del 6: Kildehenvisning

Obligatorisk metodelitteratur

Østbye, Helge, Knut Helland, Karl Knapskog, Leif Ove Larsen og Hallvard Moe (2013):

Metodebok for mediefag (4. utgave). Bergen: Fagbokforlaget.

Hågvar, Yngve Benestad (2007): *Å forstå avisa. Innføring i praktisk presseanalyse*. Bergen:

LNU/Fagbokforlaget.

Selvvalgt litteratur

Bech-Karlsen, Jo (1991): *Kulturjournalistikk. Avkobling eller tilkobling?* Oslo:

Universitetsforlaget AS.

Borchgrevink, Hilde: "Dans, offentlighet og tverrfaglighet. Beskrive, vurdere, begrunne. Hva

skal en dansekritikk gjøre?". I: Svendal, Sigrid Ø./Danseinformasjonen (2016):

Bevegelse. Norsk dansekunst i 20 år. Oslo: Skald Forlag.

Breder, Knut, Merete Lingjærde, Un-Magritt Nordseth og Egil Bakka: *Dansens teori*. Oslo:

Gyldendal Norsk Forlag, 1997.

Dahl, Hans Fredrik og Tore Helseth (2006): *To knurrende løver. Kulturpolitikens historie*

1814-2014.

Eeg, Camilla (2006): *Dans i Samtiden*. Oslo: Scandinavian Academic Press / Spartacus

Forlag.

Eide, Martin (1992): *Den fjerde servicemakt: noter til forståelse av norsk veilednings- og*

kampanjejournalistikk. Bergen: Institutt for massekommunikasjon.

Tverrfaglig fordypningsoppgave   JB2900   Kandidatnr. 102

Erichsen, Chris: "Kringsatt av fiender? Om den turbulente prosessen fram mot stiftelsen av Dansens Hus". I: Svendal, Sigrid Ø./Danseinformasjonen (2016): *Bevegelse. Norsk dansekunst i 20 år*. Oslo: Skald Forlag.

Frisvold, Øyvind (1980): *Teatret i norsk kulturpolitikk. Bakgrunn og tendenser fra 1850 til 1970-årene*. Oslo: Universitetsforlaget.

Geertz, Clifford (1980): "Blurred Genres: The Refiguration of Social Thought". I: *The American Scholar*, vol. 9, 2/1980, s. 165-179.

Haugerud, Dag Johan: "Hva tenker vi på når vi snakker om dansefeltet?". I: Svendal, Sigrid Ø./Danseinformasjonen (2016): *Bevegelse. Norsk dansekunst i 20 år*. Oslo: Skald Forlag.

Hall, Snelle: "Subkultur og alternativ i norsk dans ved årtusenskiftet. Studio B – rom for ny dans sett i perspektiv". I: Svendal, Sigrid Ø./Danseinformasjonen (2016): *Bevegelse. Norsk dansekunst i 20 år*. Oslo: Skald Forlag.

Kjendsli, Veslemøy (2008): *Rett på sak! Lærebok i praktisk journalistikk*. Kristiansand: IJ-forlaget.

Kultur- og kirke departementet (2009): *Kulturløftet. Politisk regnskap 2005-2009*.

Kvalbein, Margrethe: "Dansehistorie i hukommelse, kropp og tekst". I: Svendal, Sigrid Ø./Danseinformasjonen (2016): *Bevegelse. Norsk dansekunst i 20 år*. Oslo: Skald Forlag.

Leirvåg, Siren: "Teatral dans i Norge – en historisk skisse". I: Svendal, Sigrid Ø./Danseinformasjonen (2016): *Bevegelse. Norsk dansekunst i 20 år*. Oslo: Skald Forlag.

Olsen, Trygve Aas (2014): *Kritisk kulturjournalistikk*. Forlag: Cappelen Damm Akademisk Forlag.

Reistad, Helge (red.) (1998): *Dansekunst. Bind 2*. Vollen: Tell Forlag a.s.

Tverrfaglig fordypningsoppgave

JB2900

Kandidatnr. 102

Røyseng, Sigrid: ”Dansens plass i norsk kulturpolitikk”. I: Svendal, Sigrid

Ø./Danseinformasjonen (2016): *Bevegelse. Norsk dansekunst i 20 år*. Oslo: Skald Forlag.

Svendal, Sigrid Øyreås (red.) (2016): *Bevegelse. Norsk dansekunst i 20 år*. Oslo: Skald Forlag.

Aarønæs, Lars (2007): *Sjanger. Bruksbok for journalister*. Oslo: Komma.no.

Selvvalgte muntlige kilder

Albers, Marianne og Erik Årslund (04.04.2017) [Bakgrunnsintervju foretatt ved Dansens Hus, Oslo]

Berg, Ine Therese (24.04.2017) [Bakgrunnsintervju foretatt ved Høgskolen i Oslo og Akershus]

Hall, Snelle (19.04.2017) [Bakgrunnsintervju foretatt på kafeen Liebling, Oslo]

Selvvalgte nettkilder

Arntzen, Knut Ove: ”En historisk skisse av dans i Norge med en kommentar til postmoderne koreografi og samtidsdans”. URL: <http://www.cartelblanche.no/historikk/> [Lesedato: 26.06.16]

Avis i skolen – Agder: ”Journalistiske sjangrer”. URL: <http://www.aisagder.net/journalistiskesjangrer.html> [Lesedato: 28.05.2017]

Avis i skolen – Agder: ”Notis”. URL: <http://www.aisagder.net/notis.html> [Lesedato: 28.05.2017]

Tverrfaglig fordypningsoppgave

JB2900

Kandidatnr. 102

Bandlien, Brynjar Åbel (9.10.2015): "Samtidsdans – en enda kortere bruksanvisning." På:

Scenekunst.no. URL: <http://www.scenekunst.no/sak/samtidsdans-en-enda-kortere-bruksansvisning/> Lesedato [25.05.2017]

Brække, Jonas: "Kultur selger lite på nett". I: Klassekampen 24.05.2017. URL:

<http://www.klassekampen.no/article/20170523/ARTICLE/170529987> [Lesedato: 24.05.2017]

Bærum Kulturhus (2013): "Bærum Kulturhus feirer 10 år". URL:

<http://baerumkulturhus.no/baerum-kulturhus-feirer-10-ar> Lesedato [29.05.2017]

Den Norske Opera og Ballett (2013): "Ny besøksrekord i 2012". URL:

<http://operaen.no/presse/nyheter-og-pressemeldinger/ny-besoksrekord-i-2012/> Lesedato [29.05.2017]

Danseinformasjonen: "Dans i Norge". URL: <http://danseinfo.no/dansearkivet/dans-i-norge>

[Lesedato: 28.05.2017]

Dansens Hus: "Forestillingsarkiv". URL: <http://www.dansenshus.com/forestillinger>

[Lesedato: 02.05.17]

Dansens Hus: "Om Dansens Hus". URL: <http://www.dansenshus.com/om-dansens> [Lesedato:

25.05.2017]

Dansens Hus: "Årsrapport 2008". URL: https://issuu.com/dansenshus/docs/aarsrapport_2008

[Lesedato: 02.05.17]

Dansens Hus: "Årsrapport 2008". URL: https://issuu.com/dansenshus/docs/aarsrapport_2009

[Lesedato: 02.05.17]

Den Norske Opera og Ballett: "Årsrapport 2008". URL:

http://operaen.no/globalassets/aarsrapporter/dnob_aarsrapport_08.pdf?id=48766

[Lesedato: 02.05.17]

Tverrfaglig fordypningsoppgave

JB2900

Kandidatnr. 102

Den Norske Opera og Ballett: "Årsrapport 2008". URL:

http://operaen.no/globalassets/arsrapporter/aarsrapport_2009_pdf.pdf?id=48770

[Lesedato: 02.05.17]

Elton, Lars (05.09.2015): "Kjendiseriet i kulturlivet". I: Dagsavisen. URL:

<http://www.dagsavisen.no/kultur/kjendiseriet-i-kulturlivet-1.392349> [Lesedato:

25.05.2017]

Flak, Kenneth (2015): "Samtidsdans – en meget kort bruksanvisning". URL:

<http://www.dansenshus.com/artikler/samtidsdans-en-meget-kort-bruksanvisning>

[Lesedato: 30.05.2017]

Kultur- og kirke departementet (10.08.2009): "Kulturloftet. Politisk regnskap 2005-2009."

URL: <https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kkd/kultur/rapporter-og-utredninger/kulturloftet.pdf> [Lesedato: 29.05.2017]

Kunsthøgskolen i Oslo (2017): "Bachelor i samtidsdans". URL:

<http://www.khio.no/studier/balletthogskolen#bachelor-i-samtidsdans> [Lesedato:

02.06.2017]

medienorge.uib.no (2017): "Ti største papiraviser". URL:

<http://www.medienorge.uib.no/statistikk/medium/avis/353> [Lesedato: 01.06.2017]

Regjeringen.no (2013): "Dans i hele landet. Status, utfordringer og strategier for videre utvikling av profesjonell dans i Norge." URL:

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kud/kunstavdelingen/rapporter_utredninger/strategi_dans-i-hele-landet-2013.pdf [Lesedato: 10.05.17]

Regjeringen.no: "Kulturloftet". URL:

https://www.regjeringen.no/contentassets/778dc6de9d66490183e7131ccd08cffc/kulturloftet_august_b_net3.pdf?id=2155465 [Lesedato: 10.05.17]

Tverrfaglig fordypningsoppgave   JB2900   Kandidatnr. 102

Regjeringen.no (2007-2008): ”St.meld. nr. 32. Bak kulissene.” URL:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-32-2007-2008-/id517753/sec1>

[Lesedato: 18.05.2017]

Ridderstrøm, Helge (27.01.2017): ”Bibliotekarstudentens nettleksikon om litteratur og medier”. URL: <http://edu.hioa.no/helgerid/litteraturogmedieleksikon/sjanger.pdf>

[Lesedato: 24.05.2017]

Statistisk Sentralbyrå (07.12.2009): ”Kulturinteressen øker, også på landet”. URL:

<https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/artikler-og-publikasjoner/kulturinteressen-oker-ogsaa-paa-landet> [Lesedato: 24.05.2017]

Statsbudsjettet.no (2003): ”Statsbudsjettet 2004. Scene for dans”. URL:

<http://www.statsbudsjettet.no/Statsbudsjett-2004/Statsbudsjettet-fra-A-til-A/Scene-for-dans/> [Lesedato: 25.05.2017]

Statsbudsjettet.no (2007): ”Statsbudsjettet 2008 – Dans.” URL:

<http://www.statsbudsjettet.no/Statsbudsjettet-2008/Statsbudsjettet-fra-A-til-A/Dans/>

[Lesedato: 29.05.2017]

Statistisk Sentralbyrå (2009): ”Tabell 4 Andel som har brukt ulike kulturtilbud de siste tolv månedene, i tettbygde strøk – 100 000 eller flere, og i spredtbygde strøk. 1991, 2000 og 2008. Prosent”. URL: <https://www.ssb.no/a/samfunnsspeilet/utg/200905/09/tab-2009-12-07-04.html>

[Lesedato: 24.05.2017]

Store Norske Leksikon (25.08.2010): ”Dansens Hus”. URL: https://snl.no/Dansens_Hus

[Lesedato: 29.05.2017]

Store Norske Leksikon (14.02.2009): ”moderne”. URL: <https://snl.no/moderne> [Lesedato:

25.05.2017]

Stortinget.no: *Kulturdepartementet 1991-1992. St.meld. nr. 61. Kultur i tiden.* URL:

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og->

publikasjoner/Stortingsforhandlinger/Lesevisning/?p=1991-92&paid=3&wid=d&psid=DIVL1566&pgid=d_1369 Lesedato [25.05.2017]

Tørdal, Ragna Marie (04.03.2017): "Forbrukerjournalistikk". Nasjonal digital læringsarena.

URL: <http://ndla.no/nb/node/109769?fag=52222> [Lesedato: 28.05.2017]

Del 7: Vedlegg

7.1. Vedlegg 1

Kodebok for den kvantitative innholdsanalysen

Søkeord: "moderne dans" "samtidsdans"

Enheter: Papirbaserte oppslag, dvs. tekster som har inneholdt ett av eller begge søkeordene "moderne dans" og "samtidsdans" i undersøkelsesperioden. Oppslagene kan kategoriseres innenfor ulike journalistiske sjangere og er enten redaksjonelt produsert (artikler, reportasjer, intervjuer og lignende) eller publikumsreaksjoner (kronikker, debattinnlegg, ytringer, notiser og lignende, som for øvrig også kan være forfattet av kritikere eller journalister).

Tidsutvalg: Fra 01.03.1990-01.03.1991

Fra 01.03.2008-01.03.2009

Fra 01.03.2016-01.03.2017

Søket er gjort i søkedatabasen Atekst (Retriever) i de riksdekkende mediene Aftenposten, Dagbladet og VG på papir. Blant disse tre avisene inngår også Aftenposten Aften (et bilag som kan anses som lokalt for Osloområdet og som i dag ikke eksisterer lenger), VG Helg (helgemagasin som følger med avisen på lørdager) og Dagbladet FREDAG (helgemagasin som tidligere fulgte med avisen på fredager), ettersom det i tidligere år ble publisert flere omtaler, anmeldelser og anbefalinger i disse tre bilagene.

Variabel: Sjanger

Verdier:

Nyhetsartikkel/reportasje: Oppslag som presenterer stoff av nyhetsverdi, og som er publisert på nyhetsplass i avis.

Featurereportasje: Oppslag som er en lengre reportasje, og som bruker flere skildrende virkemidler.

Intervju: Oppslag som er et intervju, enten i form av et portrettintervju eller en profilspalte.

Notis: Oppslag som er en kortfattet notistekst, enten en nyhetsnotis, en kort omtale av typen helgeanbefaling, en faktaramme med informasjon tilhørende en artikkel (oppslag for ett eller beggesøkeordene nevnes i en faktaramme), eller med stoffområdet kuriosa (ofte kjennetegnet av kjendisstoff).

Kommentar: Meningsbærende oppslag hvor forfatteren argumenterer for sitt eget syn.

Notis av typen anmeldelse: Meningsbærende oppslag som er en kritikk av en danseforestilling.

Variabel: Tema

Verdier:

Artikler som omtaler en kjendis/profilert person

Artikler som er kritikk av forestilling

Artikler som er en quiz hvor ett av spørsmålene er relatert til dans

Artikler som omhandler en aktuell bokutgivelse

Artikler som er en anbefaling av ting som skjer, hvor én eller flere tips er relatert til dans

Artikler som ikke er en anmeldelse, men som omtaler en

Norgesaktuell forestilling

Artikler som er et profilintervju av typen ”kaffespalte”

Artikler som omhandler (kultur-)politikk

Artikler om internasjonale gjestespill i Norge

Artikler om norsk dansesuksess i utlandet

Artikler om lav pensjonsalder

Artikler som omhandler en jublant

Artikler som omhandler teater eller en skuespiller

Artikler som omhandler barn

Artikler som omhandler danseundervisning

Artikler som er forbrukerjournalistikk

Artikler som tar opp sykdomshistorie eller traumatisk bakgrunn

Artikler om en festival

Artikler som omtaler et aktuelt TV-program

Artikler om konkurrering i dans

Artikler som handler om kulturdebatt

Artikler som handler om musikk/musikere

Artikler som omhandler danser og som tydeliggjør at vedkommende ikke har etnisk norsk bakgrunn

Artikler som omtaler nakenhet på scenen

Artikler som omtaler en konflikt

Artikler om omhandler avgangen til en kunstnerisk leder

7.2. Vedlegg 2

Oppslag i analysen

Oversikt over de 84 oppslagene i den kvantitative innholdsanalysen med journalistisk sjanger, tittel, dato, avis og skribent dersom dette fremgår i oppslaget.

*Markert med stjerne: handler ikke spesifikt om dans, inneholder eksempelvis kun ordvalget.

Disse har dermed blitt sløffet fra den hovedsakelige kvantitative og den kvalitative undersøkelsen.

Sjanger	Tittel	Dato	Avis	Skribent	Merknad
Anmeldelse	”Dans til å bli kvalm av”	13.02.17	Aftenposten	Maren Ørstavik	Forestilling: ”Jerada” med Carte Blanche på Den Norske Opera og Balletts Scene 2.
Portrettintervju	”Danser sin egen voldtekt”	01.02.17	Dagbladet	Gabrielle Graatrud	Intervju med breakdanser. ”Samtidsdans” nevnt i forbindelse med at han har laget sin egen fusjon av breakdans og samtidsdans.
Kommentar	”Rapport fra oss i kultureliten”	25.01.17	Aftenposten	Per Christian Selmer-Anderssen	Om Black Box Teater
Anmeldelse*	”Mesterlig politisk satire”*	25.01.17	Aftenposten (Osloby)	Sol Sigurjonsdottir	Anmeldelse av skolelevy.*
Diverse	”Liv & Lyst Quiz”	21.01.17	VG Helg	Trine Aalborg og Tore Dahl	”Moderne dans” nevnt i quizspørsmål.
Nyhetsartikkel	”Tråkket Danse-Norge på tærne med denne forestillingen”	15.12.16	Aftenposten	Maren Ørstavik	Intervju om utgivelsen av boken <i>Bevegelser</i> .
Kommentar*	”Sprekken i taket”*	10.12.16	Dagbladet	Knut Nærum	Moderne dans nevnt i bisetning i kommentar om Trump.*
Diverse	”Hvem da?”	11.09.16	Aftenposten		Quizspørsmål om danser Isadora Duncan.
Intervju*	”Jeg ble lei av meg selv, jeg	02.09.16	VG	Martin Thronsen	VG-spalten ”Mitt fristed”.

	følte meg som en pompøs posør.”*				Kjendisintervju med skuespiller/komiker John Brungot, tidl. danser, nevner samtidsdans i ett sitat.*
Notis	”10 tips for helgen”	26.05.16	Aftenposten	May Synnøve Rogne og Hilde Bjørhovde	Omtale av typen helgetips. En danseforestilling anbefales blant andre arrangementer.
Intervju*	”Vi stiller ikke ut for å provosere”*	12.05.16	Aftenposten (Osloby)	Edel Bakkemoen	Spalten ”En kaffe med”, intervju med designstudent ved Kunsthøgskolen i Oslo, hvor det også er linje for moderne dans og samtidsdans. Dette nevnes i én setning.*
Profilintervju	”Hektet av Michael Jacksons Moonwalk”	29.04.16	Aftenposten (Osloby)	Hilde Bjørhovde	Spalten ”En kaffe med”, intervju med samtidsdanser Sudesh Adhana.
Quiz	”Hvem da?”	13.04.16	Aftenposten		Quizspørsmål om danser Hallgrim Hansegård.
Profilintervju	”Jeg kan snurre rundt kjempelenge og bruke det som meditasjon”	08.04.16	Aftenposten (Osloby)	Hilde Bjørhovde	Spalten ”En kaffe med”, intervju med danser Hallgrim Hansegård.
Anmeldelse	”Nedoverbakke for Carte Blanche”	13.02.09	Aftenposten	Inger-Margrethe Lunde	Forestilling: ”SH:HO” med Carte Blanche på Den Norske Opera og Balletts Scene 2.
Nyhetsreportasje	”De nakne”	08.02.09	VG	Ingerid Åbergjord	Reportasje om ny forestilling med Carte Blanche.
Anmeldelse	”Festivalens høydepunkt er ikke nytt”	02.02.09	Aftenposten	Inger-Margrethe Lunde	Anmeldelse av festivalen ”NyNorskDans” på Dansens Hus.
Nyhetsartikkel	”Stor variasjon på vårens dansescene”	24.01.09	Aftenposten	Inger-Margrethe Lunde	Anbefalinger av vårens danseprogram på norske scener. Omtale av typen anbefaling/tips (forbrukerjournalistikk)

					k)
Profil	”Likner på Ullmann”	04.01.09	Dagbladet	Jan Thomas Holmlund	Om skuespillerdebutant med tidl. bakgrunn som dansekunstner. Kan anses som kjendisstoff.
Notis	”Spiller med Sonic Youth”	07.12.08	VG		Notis av typen kuriosita. Band av internasjonal størrelse skal være med på feiringen av koreograf Merce Cunninghams 90-årsdag.
Featurereportasje	”En helt vanlig dag på jobben”	05.12.08	Aftenposten Aften	André Løyning	Leseren får bli med bak sceneteppet i Operaen under en generalprøve.
Portrettintervju	”Annerledes Jo”	28.11.08	Aftenposten Aften	Thea Urdal	Intervju med koreograf Jo Strømgren.
Notis	”Går til teateret”	26.11.08	VG	Egil Svendsby	Lite intervju – så kort at den kategoriseres som nyhetsnotis – med skuespiller Mikkel Gaup – kjendisstoff – som jobber med stykket ”Joik møter samtidsdans”. Gaups nylige deltagelse i TV2-programmet ”Skal vi danse” nevnes også.
Featurereportasje	”Elegante og scenevante ballerinaer”	12.11.08	Aftenposten Aften	Silje Ensrud	Om Den Norske Ballettskolen, hvor elevene i klassisk ballett også undervises i moderne dans.
Notis	”FREDAG anbefaler festival: Oktoberdans”	31.10.08	Dagbladet FREDAG	Øyunn Rishøy Hedemann	Omtale av typen helgetips. Anbefaling av dansefestival i Dagbladets fredagsbilags spalte ”Uteliv”.
Forbrukerartikkel	”Dansefeber for alle – i alle aldre”	20.10.08	Aftenposten Aften	Bethen Steenbuch	Artikkel om hvor man kan trene innenfor ulike dansestiler i Oslo.

					Forbrukerjournalistik.
Nyhetsreportasje	"Fritt spillerom for leken dans"	15.10.08	Aftenposten Aften	Gabrielle Graatrud	Om kveldsskole i samtidsdans for barn ved Rom for Dans.
Nyhetsartikkel	"Helt gresk i Dansens Hus"	15.10.08	Aftenposten Aften	Zakia Ahmed Akkouh	Om Sølvi Edwardsens forestilling "Signum Axis" på Dansens Hus.
Anmeldelse	"Hip hop blir samtidsdans"	11.10.08	Aftenposten	Inger-Margrethe Lunde	Forestilling: "Living Rooms" med Oslo Danse Ensemble i Bærum Kulturhus.
Portrettintervju	"Dansefeber"	10.10.08	Dagbladet	Ane Hallan Kløvrud	Intervju en kreftoperert freestyledanser som nå danser moderne dans og vil inn på KHiO – det grenser kanskje over til reportasje, og kan også betraktes som portrettintervju.
Notis	"Hva skjer?"	10.10.08	Aftenposten Aften		Omtale av typen helgetips. En danseforestilling anbefales blant andre arrangementer.
Notis	"Byrådet – pulsen denne helgen"	10.10.08	Aftenposten Aften		Omtale av typen helgetips. Helgetipsspalten "Byrådet – pulsen denne helgen". En danseforestilling anbefales blant andre arrangementer.
Notis	"Ny musikk i mange former"	28.09.08	VG	Tori Skrede	Nyhetsnotis om Ultimafestivalen med arrangementer bl.a. på Dansens Hus.
Featurereportasje*	"Oppskriften på suksess"*	25.09.08	Aftenposten Aften	Zakia Ahmed Akkouh	Om audition ved skolerevyer i Oslo.*
Nyhetsartikkel	"Rasekrangel i "Grease""	10.09.08	Dagbladet	Anders Grønneberg	Om utspill fra Tom Sterri i TV-programmet "Grease" hvor noen siteres på at Sterri har et "forsteinet syn på moderne dans".

					Kjendisstoff og konflikt.
Profilintervju*	"Mine favoritter"*	07.09.08	Dagbladet	Ane Teksum Isbrekken	Lite intervju med regissør Ulrik Imtiaz Rolfsen i spalten "Mine favoritter". Han siteres på at han ville gitt mer til bl.a. samtidsdans om han var kulturminister for en dag.*
Nyhetsartikkel	"FREDAG anbefaler dans: Rosas (BE): Steve Reich Evening"	05.09.08	Dagbladet FREDAG	Øyunn Rishøi Hedemann	Anbefaling av danseforestilling i Dagbladets fredagsbilags spalte "Uteliv".
Nyhetsartikkel	"Danser til New York"	01.09.08	VG	Kurt Bakkemoen	Artikkel om to dansere ved Nasjonalballetten som er invitert til New York med stor amerikansk koreograf.
Anmeldelse	"Dansens svar på OL-gull"	25.08.08	VG	Sidsel Pape	Forestilling: "Bahok" med den indiske koreografen Akram Khan og hans kompani, på Dansens Hus.
Notis	"VM jazz og moderne dans"	22.08.08	Dagbladet		En notis (ikke kuriosita) i en bisetning om VM i jazz og moderne dans, som kanskje ikke er som dansekunst å regne – moderne dans nevnes i en faktaramme.
Forbrukerartikkel	"Svinger uten partner"	21.08.08	VG	Mona Fossum og Ingunn Saltbones Leine.	Under spalten "VG hjelper deg": VGs guide til dans som ikke krever fast partner. Om ulike dansestiler du kan prøve deg på, altså nevnes det ikke i noen egentlig scenisk sammenheng, hvor hver enkelt dansesjanger forklares
Kommentar	"Dansen	21.08.	Aftenpos	Inger-	Kritiker kommenterer

	utfordrer teaterscenen"	08	ten	Margrethe Lunde	det kommende danseprogrammet på norske scener.
Kommentar	"Mangelfull kunstnerundersøkelse"	21.08.08	Aftenposten	Tone Øvrebø Johannesen	Forbundsleder i Norske Dansekunstnere mener INAS-undersøkelsen er mangelfull.
Notis	"4 søndagstips"	17.08.08	Aftenposten		Omtale av typen helgetips. Spalten "4 søndagstips". det tipses om VM i moderne dans og jazzdans, som kanskje ikke er som dansekunst å regne.
Notis	"Klokkene klinger"	31.07.08	VG		Omtale av typen nyhetsnotis (og også et helgetips). Kort intervju som tilhører notissjangeren. Om Oslo Internasjonale Klokkespillfestival, hvor det bl.a. var duett mellom klokkespill og samtidsdans.
Nyhetsartikkel	"Nervøse før Norgesbesøk"	26.07.08	Dagbladet	Ellen Sofie Lauritzen	Om et band med medlemmer som bl.a. har bakgrunn fra moderne dans.
Notis	"Jubilanter"	23.07.08	Aftenposten		Jubilantspalte i Aftenposten hvor danser/koreograf Elsa Marie Quale fyller 70 år.
Portrettintervju*	"– Kjærlighetssanger er aldri banale"*	04.07.08	Aftenposten Aften	Thomas Karlsen	Intervju med Nils Bech, som siteres på at han liker å se moderne dans eller utstillinger fremfor konserter. Kjendisstoff.*
Featurereportasje	"På tå hev før debuten"	18.06.08	Aftenposten Aften	Jorunn Nilsen	
Anmeldelse	"Tivoli på dansegulvet"	16.06.08	Aftenposten	Inger-Margrethe Lunde	Forestilling: "Shaker" med Avshalom Pollak Inbal Pinto Dance Company, i Sandnes

					Kulturhus.
Notis	"Hva skjer?"	12.06.08	Aftenposten Aften		Omtale av typen helgetips. To danseforestillinger anbefales blant andre arrangementer.
Notis	"Hva skjer?"	11.06.08	Aftenposten Aften		Omtale av typen helgetips. Én danseforestillinger anbefales blant andre arrangementer.
Notis	"Danser gratis"	06.06.08	Aftenposten Aften		Omtale av typen helgetips. Avgangsforestilling med dansestudenter på Kunsthøgskolen i Oslo anbefales.
Nyhetsartikkel	"Farvel uten pekefinger"	01.06.08	Dagbladet	Ane Teksum Isbrekken	Arne Fagerholts siste forestilling som kunstnerisk leder ved Carte Blanche.
Notis	"Hva skjer?"	23.05.08	Aftenposten Aften		Omtale av typen helgetips. Én studentdanseforestilling anbefales blant andre arrangementer.
Notis	"Hva skjer?"	22.05.08	Aftenposten Aften		Omtale av typen helgetips. Én studentdanseforestilling anbefales blant andre arrangementer.
Nyhetsartikkel	"Norsk teposedrama slår an i Midtøsten"	10.05.08	Aftenposten	Per A. Christianse	Jo Strømgren-forestilling gjør suksess på turné i Midtøsten.
Anmeldelse	"Bare dans"	08.05.08	Aftenposten	Inger-Margrethe Lunde	Forestilling: "Ready To Explode" med Andersson Dance Company, på Dansens Hus.
Nyhetsartikkel	"Ballettyrket er ingen dans på roser"	26.04.08	VG	Kirsti Hovland	Om dansere ved Nasjonalballetten som snart må gå av med pensjon.
Nyhetsartikkel	"Alt som skjer på lørdag"	24.04.08	Aftenposten Aften		Omtale av typen helgetips. En fyldig helside viet bare dans i forbindelse med Dansens Dager.

Nyhetsartikkel	”Stans og ta en dans”	24.04.08	Aftenposten Aften	Zakia Ahmed Akkouh	Omtale av typen helgetips. En fyldig helside viet bare dans i forbindelse med Dansens Dager.
Nyhetsartikkel	”Hyllest til dansen – Hiphop-skolen Circle med showet Let’s Dance”	23.04.08	Aftenposten Aften	Mari Eia Bringedal	Omtale av typen helgetips.
Nyhetsartikkel	”Ga millionarv til direktorat”	18.04.08	Aftenposten	Per Anders Johansen	Jens og Gerd Bugge testamenterte arven til barn og unge på sykehus. Gerd var en viktig ballettpedagog da moderne dans ble introdusert i Norge. Er ganske dybdegående og kunne dermed også blitt kategorisert som featureartikkel.
Notis	”Hva skjer?”	18.04.08	Aftenposten Aften		Omtale av typen helgetips. Én danseforestilling samt flere dansekurs anbefales blant andre arrangementer.
Notis	”Hva skjer?”	11.04.08	Aftenposten Aften		Omtale av typen helgetips. Én danseforestilling samt flere dansekurs anbefales blant andre arrangementer.
Notis	”Hva skjer?”	10.04.08	Aftenposten Aften		Omtale av typen helgetips. Én studentdanseforestilling anbefales blant andre arrangementer.
Notis	”Hva skjer?”	09.04.08	Aftenposten Aften		Omtale av typen helgetips. Én studentdanseforestilling anbefales blant andre arrangementer.
Nyhetsartikkel	”Tøff dansefeber”	13.03.08	Aftenposten Aften	Zakia Ahmed Akkouh	Om den nye sesongen av tv-programmet ”Dansefeber” på TV Norge. Inneholder kjendisstoff.

Kommentar	”Scenekunsten trenger samspill”	12.03.08	Aftenposten	Inger-Margrethe Lunde	Kritiker Inger-Margrethe Lunde kommenterer stortingsmeldingen om scenekunst.
Nyhetsartikkel	”Sommerfugler i vinterland”	08.03.08	Dagbladet	Leiv Gunnar Lie	Om den moderne danse- og samtidsmusikkforestillingen ”Mot Himlaleite”.
Anmeldelse*	”Sånn ja, Ronja!”*	06.03.08	Aftenposten Aften	Thomas Karlsen.	Anmeldelse av skolerevy.*
Featurereportasje	”Livet er en dans på tå”	05.03.08	Aftenposten Aften	Cathrine Solbakken	Om Jorunn Kirkenærs Ballettskole.
Anmeldelse	”Sprikende dans”	04.03.08	Dagbladet	Sidsel Pape	Forestilling: Åpningsforestillingen av Dansens Hus.
Nyhetsartikkel*	”Ball med sjarm”*	22.02.91	Aftenposten Aften	Liss Hegge	Om Studentersamfundets ball i Den Gamle Logen, hvor deltagerne får valget mellom å danse moderne dans eller foxtrot og tango på slutten av kvelden.*
Nyhetsartikkel	”Et danseateater helt i balanse”	23.11.90	Aftenposten	Berit Vikdal	Anne Borg går av som kunstnerisk leder i Nye Carte Blanche.
Nyhetsartikkel	”Et forum for nyskapende dans”	20.11.90	Aftenposten Aften	Berit Vikdal	Om forestilling med Collage Dansekompani.
Anmeldelse	”Dans uten tema”	08.10.90	Aftenposten	Elisabeth Frich	Forestilling: ”5 ESS” med Nye Carte Blanche på en scene i Bergen.
Nyhetsartikkel	”Spekket med kontraster”	04.10.90	Aftenposten	Rune Indrøy	Om den kommende forestillingen ”5 ESS” med Carte Blanche.
Anmeldelse	”Gjennom yoga til dansetrinn”	27.09.90	Aftenposten Aften	Elisabeth Frisch	Forestilling: ”Chronique du gravier” med det franske Compagnie Anonyme på Det

					Norske Teatrets Scene 2.
Anmeldelse	”if only...” rå, direkte, erotisk”	24.08.90	Aftenposten Aften	Elisabeth Frisch	Forestilling: ”if only...” med DV8 Physical Theatre på Black Box Teater (en del av Oslo Internasjonale Festival).
Nyhetsartikkel	”Collage i Roma”	20.07.90	Aftenposten	Liss Hegge	Om Collage Dansekompanis jubileumsturné i Roma.
Nyhetsartikkel	”Peer Gynt som ballett”	21.06.90	Aftenposten	Ruth Krefting Enger	Om dansekompaniet Brandstrup som setter opp en helaftens ballett over ”Peer Gynt” ved Nationaltheatret.
Nyhetsartikkel	”Mr. Maos Express”	19.04.90	Aftenposten Aften	Wenche Fuglehaug	Om danser/koreograf Michael Mao som gjester Black Box Teater.
Nyhetsartikkel	”New York Express klar for Black Box”	06.04.90	Aftenposten Aften	Erik Bjørnskau	Om kompaniet Dance Express som gjester Black Box Teater.

2 OPPGAVE

Evt. vedlegg

Last opp filen her. Maks én fil.

BESVARELSE

Ingen fil er lastet opp

3 OPPGAVE

Evt. vedlegg

Last opp filen her. Maks én fil.

BESVARELSE

Ingen fil er lastet opp

4 OPPGAVE

Evt. vedlegg

Last opp filen her. Maks én fil.

BESVARELSE

Ingen fil er lastet opp
